

Partiernas bostadspolitik

Valår 2022

Hur vi har tänkt

Bostadspolitiken är en fråga som har direkt påverkan på samtliga av Sveriges röstberättigade medborgares vardag. Men det är inte alltid så lätt att veta hur partierna ställer sig i olika bostadspolitiska frågor.

Hyresgästföreningen vill med denna översikt upplysa väljare – oavsett om man är hyresgäst eller inte – om partiernas ståndpunkter.

Vi har valt att utgå från partiernas officiella dokument när vi analyserat deras ståndpunkter. Deras bostadspolitiska motioner och budgetar har varit de primära källorna, som kompletterats med information från partiernas egna webbsidor.

→ 10 bostadspolitiska motsatsförhållanden3

Vi har valt att studera partiernas ställningstagande i tio bostadspolitiska motsatsförhållanden som beskrivs på följande sidor.

→ Partiernas ställningstagande9

Partiernas ställningstagande placeras på en femgradig skala. Värdena är en samlad bedömning från Hyresgästföreningens analysavdelning, och motiveras i medföljande textavsnitt.

→ Partiernas röstbeteende 66

Kunskapsunderlaget avslutas med en översikt över hur partierna har röstat i viktiga bostadspolitiska frågor under den senaste mandatperioden.

10 bostadspolitiska motsatsförhållanden

Ägt / Hyrt	4
Generellt / Behovsprövat	4
Centraliserad planering/ Decentraliserad planering	5
Hushållen betalar / Staten finansierar	5
Hyresvänlig skatt / Ägarvänlig skatt	6
Marknadshyror / Bruksvärdessystemet	6
Stöd renoveringar / Hushållen betalar	7
Starkt miljöperspektiv / Svagt miljöperspektiv	7
Villastad / Förtätning	8
Hobbyvärdar / Professionella värdar	8

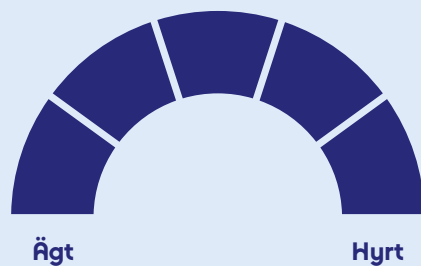

Ägt / Hyrt

Även om alla partier tycker att det ska finnas både hyrt och ägt boende, så finns en skiljelinje mellan (1) partier som ser det ägda boendet som det självklara målet på en bostadskarriär, (2) partier som ser hyrt och ägt boende som två fullgoda alternativ.

Var partierna placerar sig på skalan illustrerar hur ägar- eller hyresgästvänlig deras politik är i ett generellt perspektiv. Alltså om deras politiska förslag direkt eller indirekt gynnar/missgynnar hyresgäster/ägare.

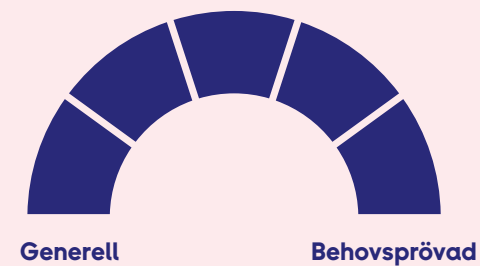
Exempel på ägarvänlig politik är startlån och ROT-avdrag. Exempel på hyresgästvänlig politik är statliga topplån och låg moms på hyran.

Generell / Behovsprövad

Sverige har en lång tradition av generell välfärdspolitik, även inom bostadspolitiken. Vårt system med förhandlade hyror och strävan efter goda bostäder till hela befolkningen är en del av denna generella ansats. Motsatsen hade varit att inrätta en behovsprövad bostadssektor med subventionerade hyror som man bara får efterfråga om ens inkomster understiger en viss nivå.

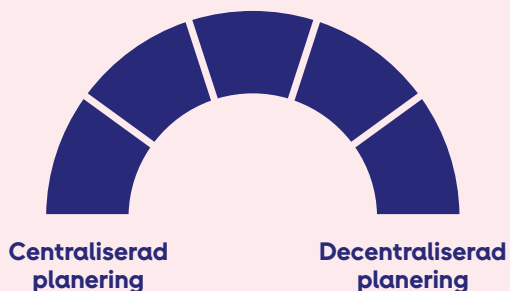
Vissa partier tycker att Sverige borde ha en behovsprövad bostadssektor, och att resten av hyresmarknaden borde ha marknadshyror. Andra försvarar den svenska generella modellen och menar bland annat att den minskar segregation och främjar jämlikhet.

Centraliserad planering / Decentraliserad planering

I två av våra närmsta grannländer, Norge och Finland, finns ganska omfattande inslag av statlig planering av bostäder. I Sverige är bostadsplaneringen decentraliserad. Det kommunala planmonopolet innebär att det är upp till kommunerna att bestämma vart och hur mycket bostäder som ska tillkomma.

Även om det är kommunerna som känner sina behov bäst, finns det vissa nackdelar med en decentraliserad planering. Det är politiskt och ekonomiskt dyrt att bygga och många kommuner åker hellre snålskjuts på grannkommunen.

Hushållen finansierar / Staten finansierar

Fram till 1990-talet tog svenska staten ansvar för att finansiera bostadsproduktion, bland annat med statliga lån för byggande.

När staten drog sig undan lades ansvaret för finansiering av bostadsbyggande istället på hushållen. Med det menas att det är hushållens betalningsförmåga och skuldutrymme som ligger till grund för nyproduktionstakten.

De flesta partier ställer sig nog egentligen bakom att statlig finansiering leder till högre nyproduktionstakt, men bara ett fåtal ser statliga byggglån som en möjlighet. Istället talar flera partier exempelvis om startlån, som även om de ges ut från staten, belastar hushållens skuldsättning.

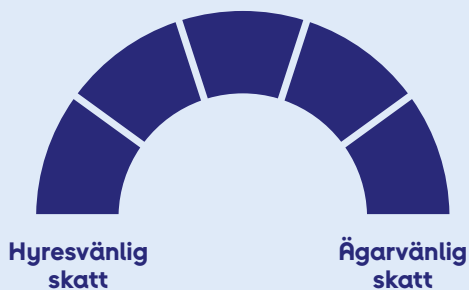

Hyresvänlig skatt / Ägarvänlig skatt

Det är ett faktum att dagens bostadsrätts- och villaägare utöver att tjäna pengar genom prisstegringen på bostadsmarknaden, också får sitt boende subventionerat genom ränteavdrag, slopad uppskovsränta, ROT-avdrag med mera.

Det finns en hel del förslag på skattelättnader som skulle kunna gynna hyresrätten på motsvarande sätt. Men det är dyrt att subventionera både ägt och hyrt boende, och många partier vill inte dra undan stöd som stora delar av deras väljarbas tar del av.

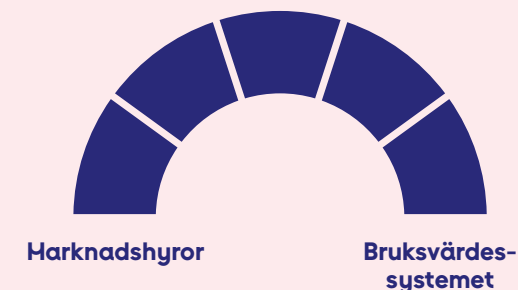

Marknadshyror / Bruksvärdessystemet

Frågan om marknadshyror har varit ett återkommande inslag i den bostadspolitiska debatten i Sverige.

Senast sommaren 2021 lades förslag om fri hyressättning i nyproduktion. Partier som är positiva till marknadshyror tror att det ska leda till att fler bostäder byggs och att rörligheten ska öka. Den sociala aspekten, att vissa hushåll inte kommer att ha råd med marknadshyror, vill man istället lösa med en behovsprövad subventionerad hyressektor.

På så vis hänger frågan om marknadshyror ihop med frågan om generell eller behovsprövad välfärd.

Stöd renoveringar / Hushållen betalar

Betydande delar av Sveriges fastighetsbestånd, bland annat delar av miljonprogrammet, är i stort behov av upprustning. Fastighetsägare har skjutit upp renoveringar som var för sig hade haft en marginell påverkan på hyresnivåerna, men som skapar en hyreschock när de nu sammanfaller.

Som det ser ut nu får hushållen ta konsekvenserna, vilket leder till renovräkningar. Med det menas att hyran efter renovering blir så hög att hushåll tvingas att flytta. Även ombildningar kan komma som ett resultat av att fastighetsägare inte ser lönsamhet i en stor renovering utan låter medlemmar i en framtida bostadsrättsförening ta notan.

Mot bakgrund av detta ser vissa partier ett behov av att staten går in och delfinansierar renoveringar för att avlasta hushållen.

Starkt miljöperspektiv/ Svagt miljöperspektiv

Bygg- och fastighetsbranschen står för en dryg femtedel av Sveriges totala utsläpp. Att öka byggtakten skapar därmed målkonflikter för de partier som samtidigt vill stoppa klimatförändringarna.

Hur man väljer att lösa detta dilemma skiljer sig åt partierna emellan. Medan vissa inte alls nämner miljö och klimat i anknytning till bostadsfrågan, är det andra som förespråkar att det ska vara standard att bygga i trä, att man ska ha ekonomiska incitament för återbruk av byggmaterial och att man ska stötta energieffektivisering, för att nämna några exempel. En mer extrem position i sammanhanget är att förespråka minskad nyproduktion.

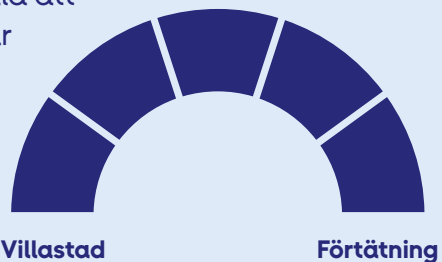

Villastad / Förtätning

Det är kommunen som har planmonopol, vilket innebär att markens användning står under offentlig kontroll. Men hur och om en stad ska växa är en politisk känslig fråga som många berörs av. Det finns kommuner där de styrande partierna helt väljer att tillmötesgå villaägare och inte prioritera flerbostadsbebyggelse. Villaägare kan uppleva sig inte vara betjänta av en utbudsökning, för att deras bostad minskar i värde eller den kringliggande bebyggelsen förlorar sin småskaliga karaktär.

Samtidigt finns många väljare som önskar förtätning, för att det till exempel ska bli lättare att flytta till en storstad. Problemet är att många som är positiva till förtätning inte kan göra sin röst hörd i kommunala val, eftersom det ännu inte finns plats för dem. Bostadsplanering i storstadskommuner berör hela Sveriges befolkning, men bara kommuninvånarna har direkt inflytande. Det saknas mekanismer för att säkerställa att kommuner tar bostadsförsörjningsansvar även för sina framtida invånare.

I rikspolitiken avspeglar sig detta i olika syn på vilka boendeformer som partierna vill gynna, flerbostads-
hus eller villaområden.

Hobbyvärdar / Professionella värdar

Sveriges hyresmarknad domineras av professionella hyresvärdar. Med det avses företag, kommunala eller privata, som har som affärsidé att hyra ut bostäder till privatpersoner. Förutsättningarna i Sverige är sådana att det är lönsamt för företag att verka i hyresbostadsbranschen. En konsekvens av detta är att merparten av det hyrda boendet sker genom professionella värdar.

I grannlandet Norge ser hyresmarknaden radikalt annorlunda ut. Där är de flesta hyresvärdarna privatpersoner som äger flera lägenheter där de inte själva bor. Den största andelen hyresgäster har alltså kontrakt med en privatperson.

Vissa partier ser Norge som en förebild, och vill möjliggöra för fler privatpersoner att bli hobbyvärdar.

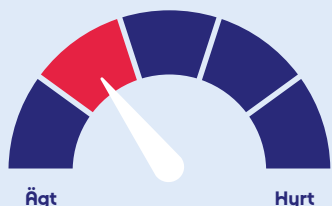
Partiernas ställningstagande

Sverigedemokraterna	10
Moderaterna	17
Kristdemokraterna	24
Liberalerna	31
Centerpartiet	38
Miljöpartiet	45
Socialdemokraterna	52
Vänsterpartiet	59

Sverigedemokraterna – summering

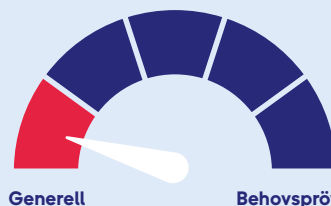
Ägt / Hyrt

Ägt

Hyrt

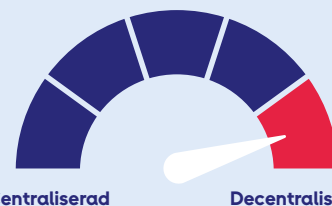
Generell / Behovsprövad

Generell

Behovsprövad

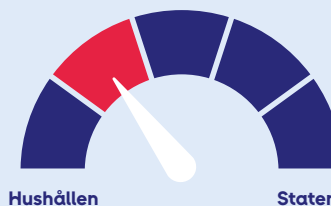
Centraliserad planering /
Decentraliserad planering

Centraliserad
planering

Decentraliserad
planering

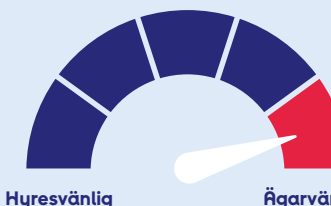
Hushållen finansierar /
Staten finansierar

Hushållen
finansierar

Staten
finansierar

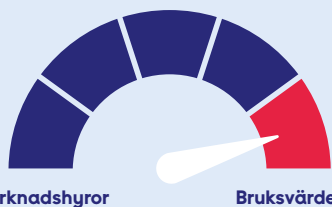
Hyresvänlig skatt /
Ägarvänlig skatt

Hyresvänlig
skatt

Ägarvänlig
skatt

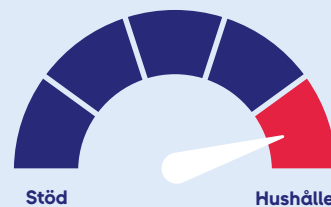
Härsknadshyror /
Bruksvärdessystemet

Härsknadshyror

Bruksvärdes-
systemet

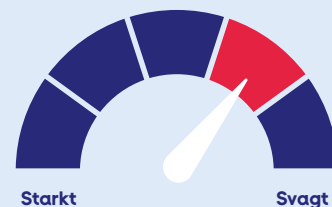
Stöd renoveringar /
Hushållen betalar

Stöd
renoveringar

Hushållen
betalar

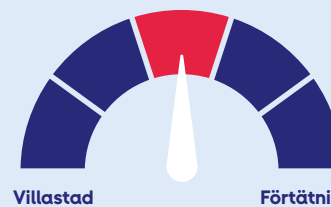
Starkt miljöperspektiv /
Svagt miljöperspektiv

Starkt
miljöperspektiv

Svagt
miljöperspektiv

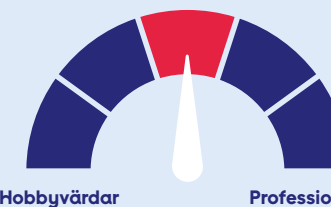
Villastad / Förtätning

Villastad

Förtätning

Hobbyvärdar /
Professionella värdar

Hobbyvärdar

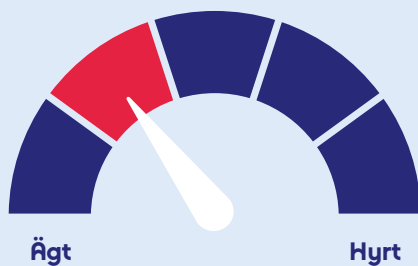
Professionella
värdar

 Sverigedemokraterna

Ägt / Hyrt

Sverigedemokraternas bostadspolitiska motion innehåller inte så många konkreta förslag som påtagligt skulle förbättra situationen för varken bostadsägare eller hyresgäster.

Sverigedemokraterna är dock positiva till förmånliga sparfonder för att köpa boende, vilket tyder på en viss ägandevurm. Sådana sparfonder skulle dessutom innebära ännu en skattelättnad som gynnar ägare (sverigedemokraterna.se, 2022).

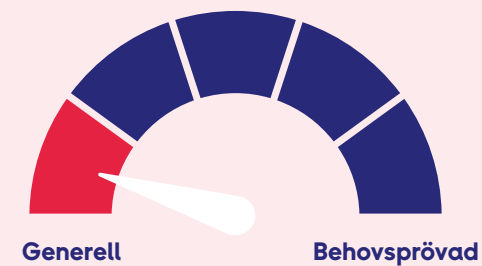

 Sverigedemokraterna

Generell / Behovsprövad

Det har inte gått att hitta några officiella Sverigedemokratiska ställningstaganden rörande partiets inställning till bostadsförsörjningsmodellen. Vi tolkar detta som att Sverigedemokraterna inte vill ändra på nuvarande ordning, med en generell bostadspolitik.

Eftersom det saknas ställningstaganden finns dock möjlighet att partiet skulle låta andra partiers prioriteringar styra politiken, beroende på vilka samarbeten som kan uppstå efter valet.

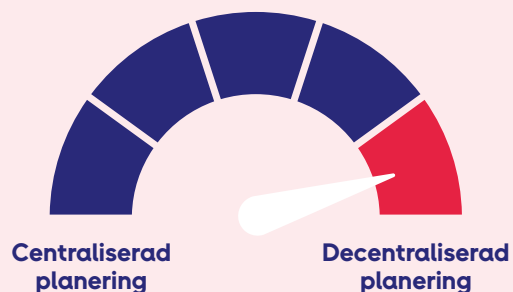

 Sverigedemokraterna

Centraliserad planering / Decentraliserad planering

Det har inte gått att hitta några officiella Sverigedemokratiska ställningstaganden i fråga om centraliserad eller decentraliserad planering.

Vi tolkar detta som att Sverigedemokraterna inte vill ändra på nuvarande ordning, med decentraliserad planering. Eftersom det saknas ställningstaganden finns dock möjlighet att partiet skulle låta andra partiers prioriteringar styra politiken, beroende på vilka samarbeten som kan uppstå efter valet.

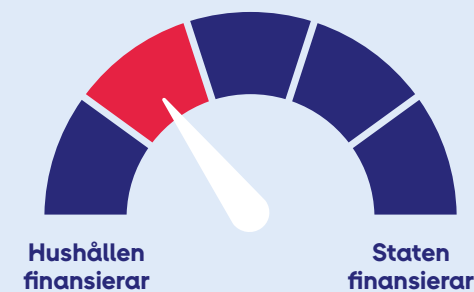
 Sverigedemokraterna

Hushållen finansierar / Staten finansierar

Sverigedemokraterna vill ha "stimulansbidrag" för att få igång rörligheten, vilket skulle vara någon typ av offentligt stöd (SDs bostadsmotion, 2021). Vi bedömer dock att detta förslag inte är tillräckligt för att finansieringsansvaret ska anses skiftat från hushållen till staten.

Sverigedemokraterna menar att studenter och äldre flyttar för sällan, och vill att rörligheten ska öka inom dessa grupper.

Att öka rörligheten bland äldre brukar framhållas som ett sätt frigöra villor, men det är inte tydligt varför Sverigedemokraterna tycker att rörligheten bland studenter ska öka, eftersom det är en grupp som redan flyttar ofta.

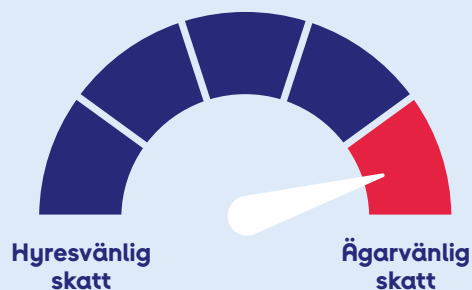

 Sverigedemokraterna

Hyresvänlig skatt / Ägarvänlig skatt

Sverigedemokraterna har i den nuvarande bostadspolitiska motionen inga förslag som skulle jämna ut skatteobalansen mellan ägt och hyrt boende.

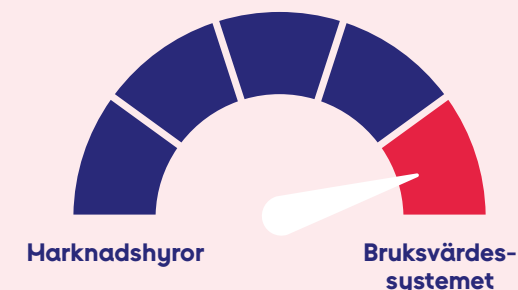
Det finns ett skattepolitiskt förslag som partiet har övergivit. Inför valet 2018 ville partiet införa så kallade skattefria underhållsfonder. Med detta avsågs att fastighetsägare skulle kunna spara skattefritt till renoveringar och underhåll. På sikt skulle sådana fonder leda till färre renovräkningar genom att det skapas incitament att spara på förhand.

 Sverigedemokraterna

Marknadshyror / Bruksvärdessystemet

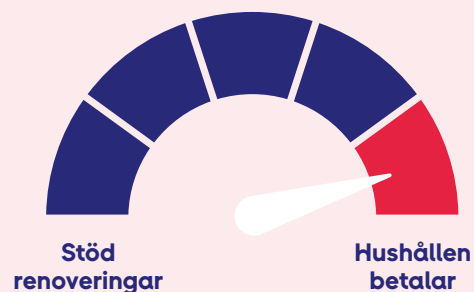
Sverigedemokraterna ställer sig negativa till marknadshyror, enligt deras hemsida. Man menar att det saknas underlag som visar på att marknadshyror skulle leda till byggandet av fler bostäder (sverigedemokraterna.se, A-Ö).

 Sverigedemokraterna

Stöd renoveringar / Hushållen betalar

Sverigedemokraterna föreslår inga offentliga stöd eller skatte-
lättnader som skulle underlätta renoveringar. Partiet har inte heller
några förslag som skulle öka hyresgästinflytandet vid renovering
(Sverigedemokraternas bostadsmotion 2021).

 Sverigedemokraterna

Starkt miljöperspektiv/ Svagt miljöperspektiv

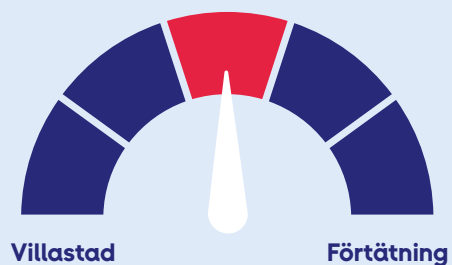
Sverigedemokraterna nämner i sin bostadsmotion att de vill utreda
nya metoder för att effektivisera energiförbrukningen i bostäder, men
inga fler förslag ges. Detta indikerar ett relativt svagt miljöperspektiv.

 Sverigedemokraterna

Villastad / Förtätning

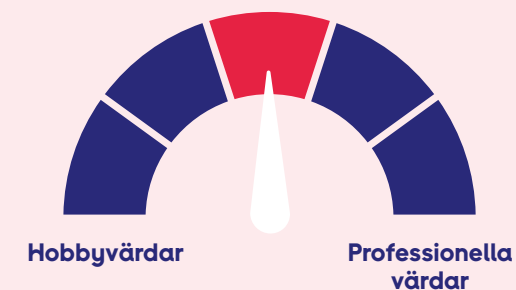
Sverigedemokraterna tar inte ställning för varken villastad eller flerbostadshus (sverigedemokraterna.se, 2022).

 Sverigedemokraterna

Hobbyvärdar / Professionella värdar

Sverigedemokraterna vill göra det lättare för privatpersoner att hyra ut delar av sina bostäder. Men förslagen är inte så omfattande att de riskerar att ändra på den nuvarande ordningen där bostadsmarknaden domineras av professionella hyresvärdar (Sverigedemokraternas bostadsmotion, 2021).

Sverigedemokraterna – summering

Något mer än invandringskritik?

Sverigedemokraternas syn på invandring genomsyrar deras bostadspolitiska motion. De vill bland annat att flyktingar ska bo på anläggningar och inte i bostäder, avskaffa kommunernas ansvar att ta emot nyanlända med uppehållstillstånd och förbjuda att migranter går före i bostadskön (Sverigedemokraternas bostadsmotion 2021).

Partiets ståndpunkter har förändrats sedan förra valet, då man utöver invandringsretoriken ändå hade vissa intressanta bostadspolitiska förslag. Exempelvis ville man införa skattefria underhållsfonder och regional bostadsplanering (Sverigedemokraternas bostadsmotion 2022 och 2018).

I fokus för Sverigedemokraternas bostadspolitik är avskaffandet av EBO-lagen (lagen om eget boende). Partiet menar att lagen bidragit till trångboddhet och segregation, har försämrat kvaliteten på

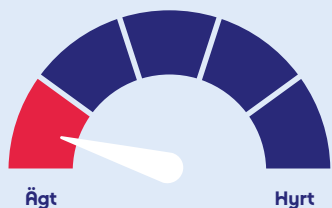
skola och vård, svarthandel med hyreskontrakt, inlåsnings effekter på bostadsmarknaden och försvårande av utvisningsbeslut. Partiet vill också avskaffa kommunernas ansvar att ta emot nyanlända med uppehållstillstånd och förbjuda förtur för migranter. Man går överhuvudtaget inte in på hur man ser på de olika upplåtelseformerna eller hur man ska få till fler bostäder (Sverigedemokraternas bostadsmotion 2021).

Kanske kan förändringarna i bostadspolitik ha att göra med att Sverigedemokraterna numera tänker sig ett samarbete med de borgerliga partierna, och därmed inte vill föreslå sådant som ligger utanför vad de borgerliga partierna önskar.

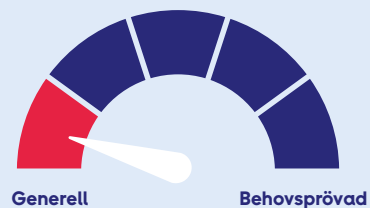

Moderaterna – översikt

Ägt / Hyrt

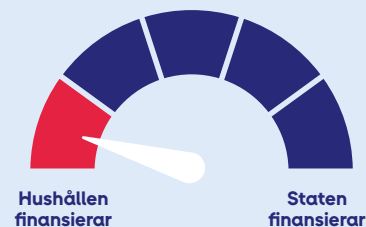
Generell / Behovsprövad

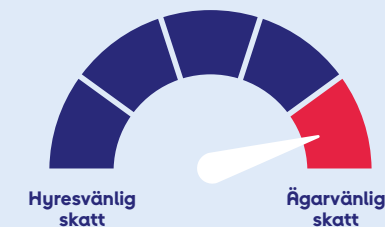
Centraliserad planering /
Decentraliserad planering

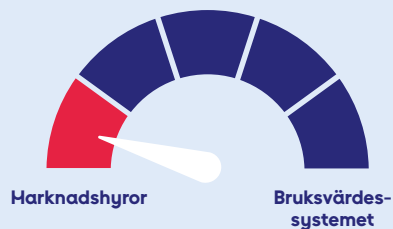
Hushållen finansierar /
Staten finansierar

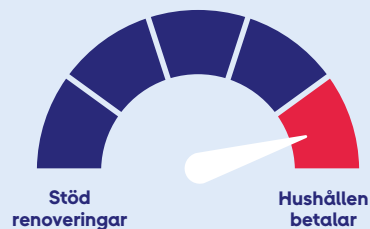
Hyresvänlig skatt /
Ägarvänlig skatt

Härsknadshyror /
Bruksvärdessystemet

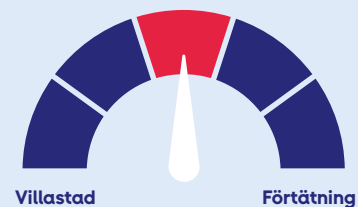
Stöd renoveringar /
Hushållen betalar

Starkt miljöperspektiv /
Svagt miljöperspektiv

Villastad / Förtätning

Hobbyvärdar /
Professionella värdar

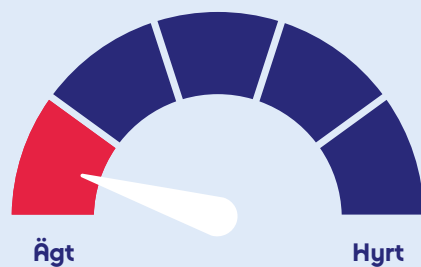

 Moderaterna

Ägt / Hyrt

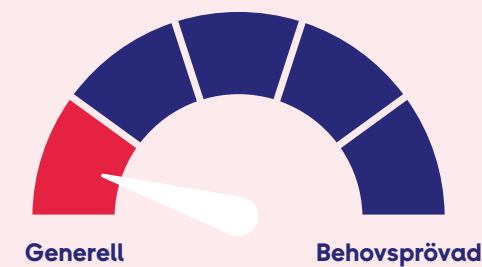
Moderaterna värnar om äganderätten och den enskildas ställning gentemot det offentliga. Partiets politik är nästan uteslutande riktad mot fastighetsägare. Man erkänner dock att hyresrätten har fördelar då den ger en flexibilitet, men man vill se en hyresmarknad med marknadshyror, eller som man beskriver själva, fri hyressättning. Partiet föreslår dock inte startlån, i linje med en mer konservativ ekonomisk politik (Moderaternas bostadsmotion, 2021).

 Moderaterna

Generell / Behovsprövad

Moderaternas bostadsmotion innehåller inga skrivningar om social bostadspolitik. Man uttrycker inget stöd varken för den generella modellen eller för ökad behovsprövning. (Moderaternas bostadsmotion, 2021). Vi tolkar detta som att man inte vill ändra på den nu rådande ordningen.

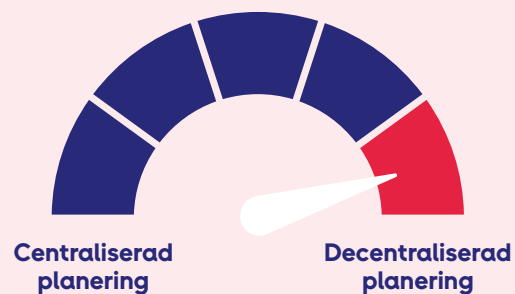

Centraliserad planering / Decentraliserad planering

Moderaterna vill bevara den nuvarande ordningen, att kommunerna har kontroll över planeringen. Däremot beskriver partiet att staten ska "underlätta i möjligaste mån" (Moderaternas bostadsmotion, 2021).

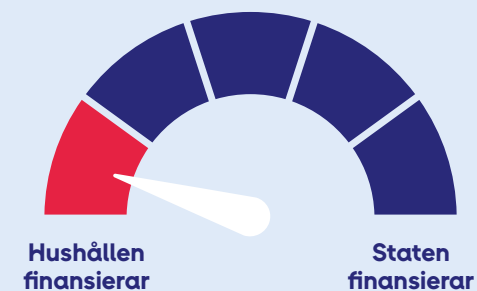
Partiet vill dock se ett annat maktskifte på planeringsområdet, från det offentliga till det privata. Till exempel vill man att fastighetsägare ska kunna kräva att detaljplaneförfarande inleds för småhus (Moderaternas bostadsmotion 2021).

Hushållen finansierar / Staten finansierar

Moderaterna menar att marknadskrafterna i svensk bostadsmarknad begränsas för mycket. Därför ställer man sig negativt till offentlig finansiering av nyproduktion (Moderaternas bostadsmotion, 2021).

Partiet har uttryckt sin ståndpunkt kring offentliga stöd i debatten om investeringsstödet, som beskrivs som "kostsamt och missar målet" (Fastighetsnytt, 2021).

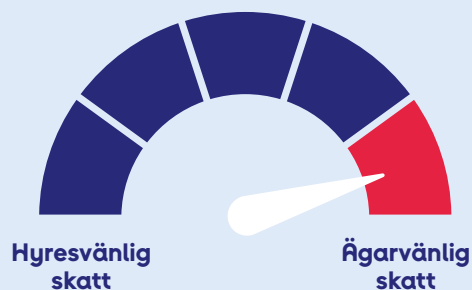

Hyresvänlig skatt / Ägarvänlig skatt

Moderaterna föreslår inte några skattepolitiska förslag som skulle balansera upp villkoren mellan hyrt och ägt boende. Därmed innebär deras politik en fortsatt ägarvänlig beskattning.

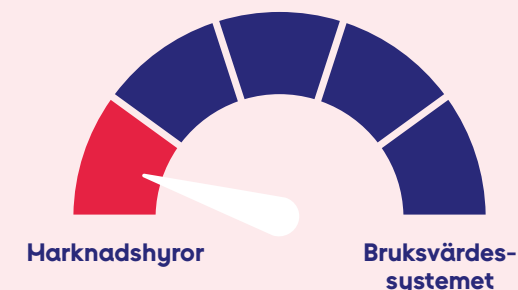
Moderaterna stod bakom slopandet av uppskovsräntan som infördes den 1 januari 2021.

Partiet efterfrågar en översyn av skatteregler i syfte att öka incitamenten att omvandla kontor till bostäder (Moderaternas bostadsmotion, 2021).

Marknadshyror / Bruksvärdessystemet

Moderaterna är av uppfattningen att hyresrättens fördelar är dess flexibilitet och att den är bra som ett kortsiktigt boende. I linje med detta vill man öka rörligheten på hyresmarknaden och införa fri hyressättning i nyproduktion och ett gradvist införande av fri hyressättning i "stora delar av beståndet", inom ramen för vad man beskriver som en "bostadspolitisk överenskommelse" (Moderaternas bostadsmotion, 2021).

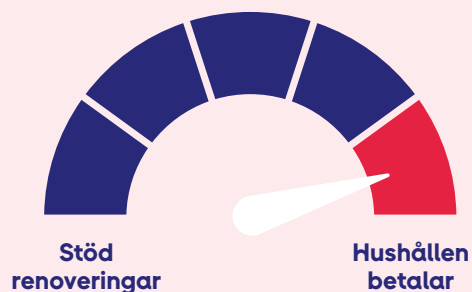

Stöd renoveringar / Hushållen betalar

Renoveringar av hyresrätter nämns inte alls i den bostadspolitiska motionen. Det innebär att Moderaterna inte har någon politik som ändrar på den nu rådande ordningen, att hushållen får ta konsekvenserna i form av hyresökningar, renovräkningar och konceptrenovering (Moderaternas bostadsmotion, 2021).

Inför valet 2018 hade Moderaterna mer politik kring renoveringsfrågan. Då framhölls hyresgästers möjlighet att påverka renoveringars omfattning och genom från- och tillval (Moderaternas bostadsmotion, 2018).

Starkt miljöperspektiv/ Svagt miljöperspektiv

Moderaterna har ett svagt miljöperspektiv. Partiet vill begränsa miljöorganisationers rätt till att överklaga, undanta villor från krav på klimatdeklaration, och göra en översyn av miljöbalken i syfte att förenkla byggande.

Moderaterna har ett egenbeskrivet miljöinitiativ, att man vill underlätta flytt av byggnader till ny plats (Moderaternas bostadsmotion, 2021).

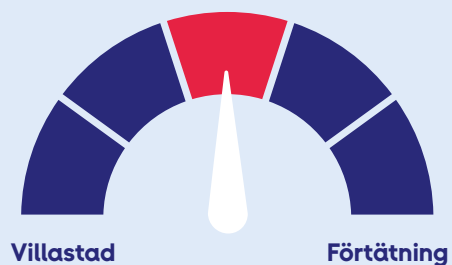

Moderaterna

Villastad / Förtätning

Moderaterna favoriserar villastad något, men inte i lika hög utsträckning som exempelvis Kristdemokraterna. Moderaterna vill bland annat att privatpersoner ska kunna kräva detaljplanförfarande för småhus, och att det generella strandskyddet avskaffas. Däremot förslår man inga egnahemslån.

Men partiet vill också se förändringar som eventuellt skulle gynna tätbebyggelse, så som mindre detaljerade detaljplaner (Moderaternas bostadsmotion, 2021).

Moderaterna

Hobbyvärdar / Professionella värdar

Moderaterna vill ta flera steg mot en hyresmarknad där normen är hobbyvärdar.

Partiet vill skapa incitament och underlätta för privatpersoner att bedriva uthyrningsverksamhet. Deras förslag inkluderar att minska bostadsrättsföreningars möjlighet att neka andrahandsuthyrning och att tillåta för privatpersoner att hyra ut upp till tre ägarlägenheter.

Därtill vill partiet göra det lättare att bygga ut sin privatbostad med en uthyrningsdel, och stimulera nyproduktion av bostäder med uthyrningsdel (Moderaternas bostadsmotion, 2021).

Moderaterna – summering

Näringspolitik eller bostadspolitik?

Moderaterna för en bostadspolitik för fastighetsägare. Tonvikten i det bostadspolitiska programmet ligger på att förenkla för ägare att bygga nytt, bygga tillbyggnader och hyra ut sina bostäder.

Utgångspunkten för Moderaterna är att marknadskrafterna hindras för mycket på svensk bostadsmarknad. Därför vill man minska det offentliga inflytandet. Partiet driver frågor som förenklade detaljplaner, fler möjligheter för automatiska startbesked och ökat tryck på kommunerna att förkorta sina handläggningstider.

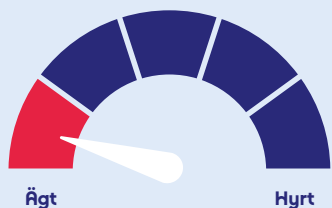
Moderaternas bostadsmotion innehåller även förslag på hur fler ska kunna köpa sitt boende. Partiet vill höja bolånetaket från 85 till 90 procent. Samtidigt framhålls vikten av en konservativ ekonomisk politik: man vill ha kvar amorteringskraven och avstår från att föreslå stöd till förstagångsköpare.

Hyresrätten är enligt Moderaterna ett flexibelt och kortsiktigt boende. Med den utgångspunkten landar man i att huvudproblemet på svensk hyresmarknad är en för låg rörlighet. För att rörligheten ska öka föreslås fri hyressättning i nyproduktion och ett gradvis införande av fri hyressättning i "stora delar av beståndet", dvs marknadshyror, inom ramen för en bostadspolitisk överenskommelse. Därtill vill man öka utbudet av andrahandskontrakt genom att göra det enklare för privatpersoner att hyra ut bostäder (Moderaternas bostadsmotion, 2021).

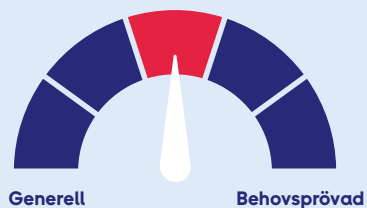

K D Kristdemokraterna – översikt

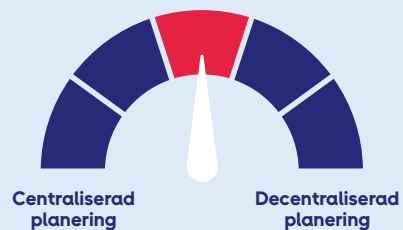
Ägt / Hyrt

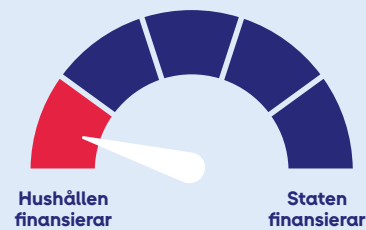
Generell / Behovsprövad

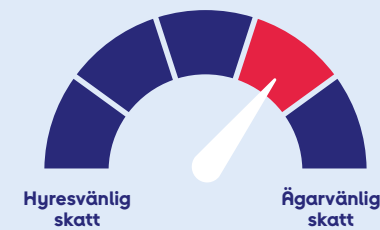
Centraliserad planering / Decentraliserad planering

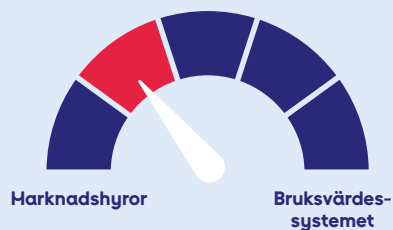
Hushållen finansierar / Staten finansierar

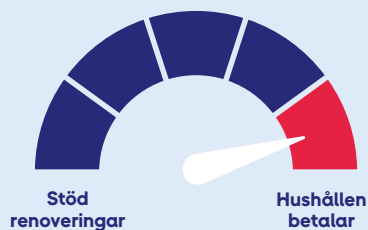
Hyresvänlig skatt / Ägarvänlig skatt

Harknadshyror / Bruksvärdessystemet

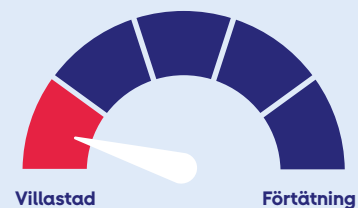
Stöd renoveringar / Hushållen betalar

Starkt miljöperspektiv / Svagt miljöperspektiv

Villastad / Förtätning

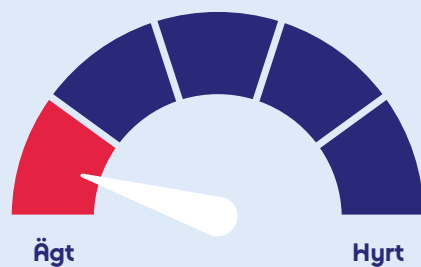
Hobbyvärdar / Professionella värdar

 Kristdemokraterna

Ägt / Hyrt

Kristdemokraternas bostadspolitik gynnar ägare. Partiet vill bland annat införa startlån, skatteförmånligt bosparande och stimulera hyrköp. Man menar också att ett ökat ägande i utsatta områden skulle lösa problem med otrygghet (Kristdemokraternas budgetmotion 2022, utgiftsområde 18).

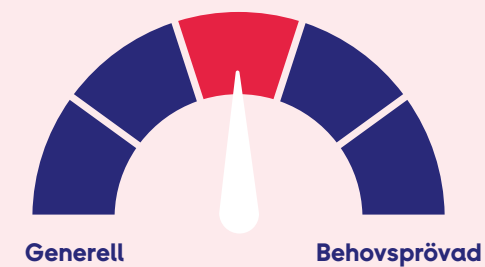
 Kristdemokraterna

Generell / Behovsprövad

Kristdemokraterna ser ett behov av att fördela hyresrätter enligt behov, i kombination med marknadshyror i nyproduktion.

Förslaget som partiet utformat lyder att en viss andel av varje nyproducerad fastighet ska "upplåtas enligt bruksvärdessystemet för bostadssociala ändamål". Detta innebär att man går flera steg bort från dagens generella bostadsmarknad (Kristdemokraternas budgetmotion 2022, utgiftsområde 18).

Vår bedömning är dock att partiet inte fullt ut föreslår en behovsprövad bostadsmarknad, eftersom man enbart föreslår behovsprövade hyresrätter i nyproduktion.

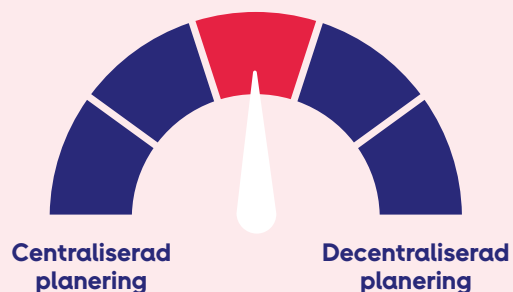

K D Kristdemokraterna

Centraliserad planering / Decentraliserad planering

Kristdemokraterna vill få igång bostadsbyggandet och erkänner att kommunerna kan vara en bromskloss. Partiet menar att mer statlig inblandning krävs – men främst för att underlätta byggandet av småhus.

Partiet föreslår en lösning där länsstyrelserna har ett större ansvar över kommunernas samordning vad gäller bostadsförsörjning och vill därtill undersöka hur man kan få kommuner att överplanera mark – i syfte att eliminera tomtköer. Man går dock inte så långt att man föreslår renodlad statlig planering eller sanktioner mot kommuner som inte planerar (Kristdemokraternas budgetmotion 2022, utgiftsområde 18).

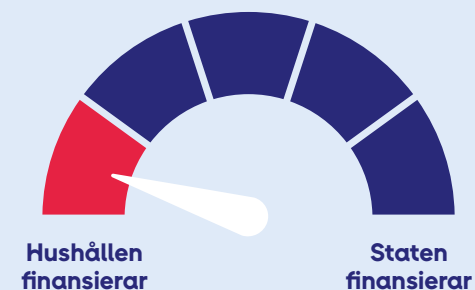
K D Kristdemokraterna

Hushållen finansierar / Staten finansierar

Kristdemokraternas politik påverkar inte den rådande ordningen, att finansieringsbördan för nyproduktion ligger på hushållen.

Partiet föreslår startlån för förstagångköpare och hushåll med lägre ekonomisk standard, likväl som statliga lån till villabyggnad och andra subventioner. Men samtliga förslag är riktade direkt mot hushållen, vilket innebär att skuldbördan och risken bärs av hushållen, inte av staten.

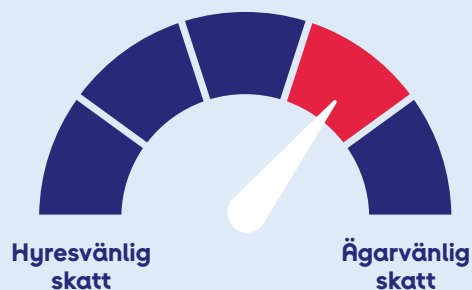
Kristdemokraterna vill även avveckla investeringsstödet (Kristdemokraternas budgetmotion 2022, utgiftsområde 18).

Hyresvänlig skatt / Ägarvänlig skatt

Kristdemokraterna tar ett ganska signifikant steg mot bättre balans i skattevillkor mellan upplåtelseformerna. Inte för att man vill förbättra beskattningen av hyresrätten, men för att man på sikt vill avveckla ränteavdraget (Kristdemokraternas budgetmotion 2022, utgiftsområde 18).

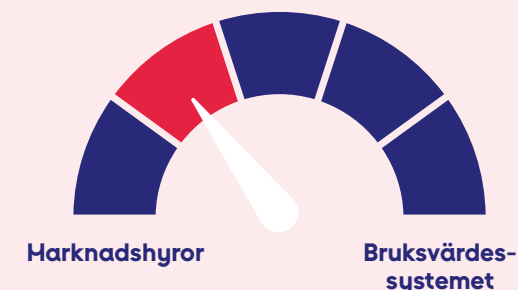
Om avvecklandet av ränteavdraget hade varit den enda förändringen i beskattning som partiet förslagit, hade de placerat sig i mitten av skalan mellan hyres- respektive ägarvänlig skatt. Men eftersom man dessutom vill bredda ROT-avdraget och ta bort taxeringsvärdesystemet, så bedöms partiets politik ändå upprätthålla skatteobalansen mellan ägt och hyrt boende.

Marknadshyror / Bruksvärdesystemet

I sin budget för 2022 beskrivs att man vill ha fri hyressättning i nyproduktion, i linje med det som avtalades i januariavtalet. Man menar att det skulle leda till att fler hyresrätter byggs, och att hyresrättens roll som första boende stärks.

Partiet menar att den fria hyressättningen bör kompletteras med "starkt besittningsskydd" och indexering av hyran. Vad som avses med starkt besittningsskydd framgår ej. (Kristdemokraternas budgetmotion 2022, utgiftsområde 18).

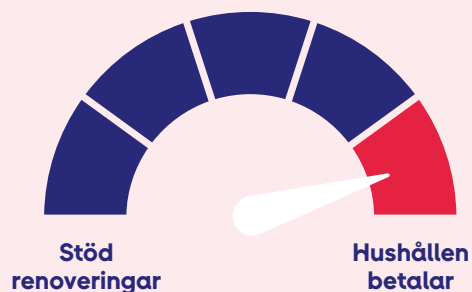

K D Kristdemokraterna

Stöd renoveringar / Hushållen betalar

Kristdemokraterna har ett förslag kopplat till renovering av hyresrätter i sin bostadspolitiska motion. Partiet föreslår att göra det möjligt att ombilda hyresrätter till ägarlägenheter. Det här menar de skulle lösgöra kapital som fastighetsägaren kan använda för att renovera. Kristdemokraternas förslag skiftar dock inte kostnadsbördan från hushållen och resulterar dessutom i att hyresbeståndet minskar.

Kristdemokraterna har inga förslag som ökar hyresgästinflytandet vid renoveringar (Kristdemokraternas budget 2022, utgiftsområde 18).

K D Kristdemokraterna

Starkt miljöperspektiv/ Svagt miljöperspektiv

Kristdemokraterna ägnar begränsat med uppmärksamhet till miljöaspekten av bostadspolitiken. Partiet motiverar nedprioriteringar av miljösatningar i sin budget för bostadspolitiken med att problemen är upp till branschen att lösa, och att staten bör styra med lag och inte med finansiering.

En av de få gånger som partiet lyfter klimatförändringarna i relation till bostadspolitiken är när man argumenterar för nationell leveransgaranti för vattenförsörjning (Kristdemokraternas budget 2022, utgiftsområde 18).

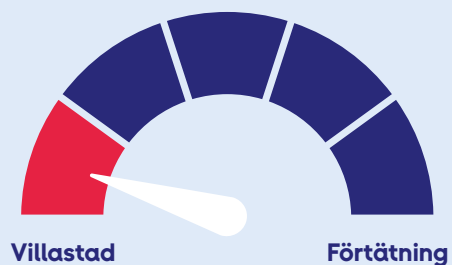

K D Kristdemokraterna

Villastad / Förtätning

Kristdemokraterna vurmar för villastaden. Mycket av deras bostadspolitik ämnar att skapa förutsättningar för nya villaområden. Man vill bort från det storskaliga och främja trädgårdsstäder.

Kristdemokraterna har en rad förslag som syftar till att eliminera tomtköer. Bland annat föreslås en planeringsstimulans för att kommuner ska detaljplanera för småhus och att staten genom Boverket ska upphandla att småhus som hushåll kan köpa till ett fast pris (Kristdemokraternas budget 2022, utgiftsområde 18).

K D Kristdemokraterna

Hobbyvärdar / Professionella värdar

Kristdemokraterna tar indirekt ställning för hobbyvärdar eftersom man vill att andelen ägarlägenheter ska öka.

Uthyrningspotentialen är en del av ägarlägenhetens syfte. Ägare till sådana lägenheter kan inte stoppas av varken en bostadsrättsförening eller en hyresvärd om hen vill hyra ut i andra hand.

I och med att Kristdemokraterna föreslår att hyresrätter ska kunna ombildas till ägarlägenheter, och att beskattningen av ägarlägenheter ska bli mer gynnsam, så går man flera steg bort från dagens ordning, med en hyresmarknad som domineras av professionella hyresvärdar.

Kristdemokraterna – summering

Välsignad vare villan?

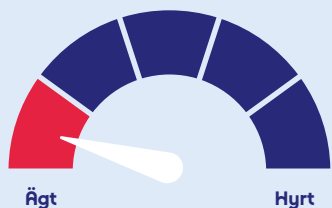
Kristdemokraternas politik bygger på att fler ska in i det ägda boendet. Samtidigt verkar det finnas ett erkännande av att alla inte kommer att kunna äga sin bostad. Dessa grupper ska istället erbjudas särlösningar såsom behovsprövade hyresrätter. Partiet har retorik om rätten till bostad, men relaterar den främst till rätten för utsatta människor att få tak över huvudet, inte den generella rätten till ett gott boende.

Partiet tar ställning för fri hyressättning i nyproduktion, men poängterar (i motsats till exempelvis Moderaterna) vikten av ett fortsatt starkt konsumentskydd. Hyresmarknaden beskrivs som dysfunktionell, och att många problem skulle lösas av fri hyressättning i nyproduktion. Hyresrätten beskrivs att ha bra potential som ett förstaboende, innan man kommit in på ägarmarknaden.

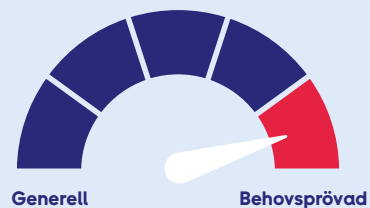
Kristdemokraterna menar att villabyggande missgynnas jämfört med flerbostadsbyggande och att särskilda åtgärder bör tas. Exempelvis vill man eliminera tomtköer genom att få kommuner att "överplanera" mark. Man vill också utreda möjligheten med statliga lån för att bygga på förhand upphandlade småhus. Planeringsbonusen som partiet föreslår liknar Hyresgästföreningens förslag om Kommunal byggbonus 2.0, men med syfte att få ner markpriserna och skala upp byggandet av främst småhus och inte flerbostadshus.

Liberalerna – översikt

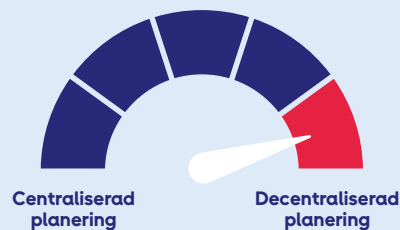
Ägt / Hyrt

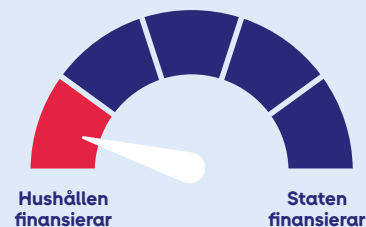
Generell / Behovsprövad

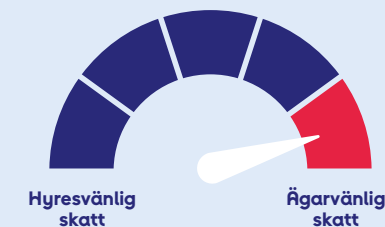
Centraliserad planering /
Decentraliserad planering

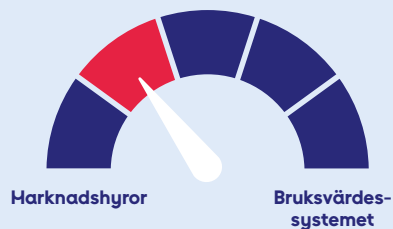
Hushållen finansierar /
Staten finansierar

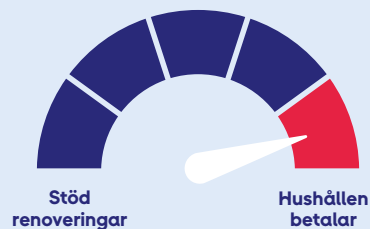
Hyresvänlig skatt /
Ägarvänlig skatt

Harknadshyror /
Bruksvärdessystemet

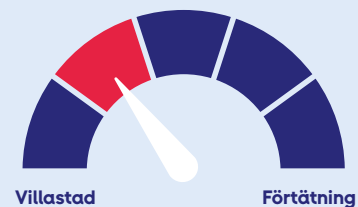
Stöd renoveringar /
Hushållen betalar

Starkt miljöperspektiv /
Svagt miljöperspektiv

Villastad / Förtätning

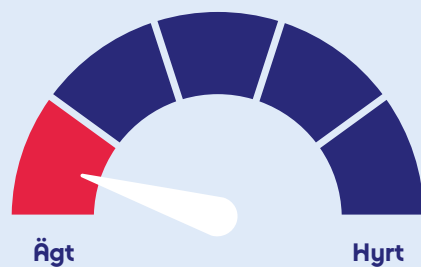
Hobbyvärdar /
Professionella värdar

 Liberalerna

Ägt / Hyrt

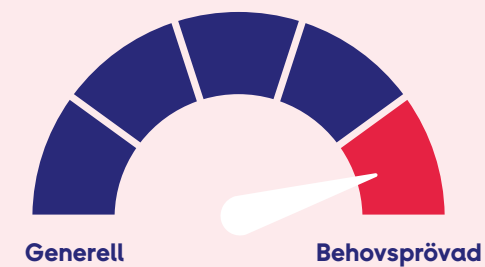
Liberalerna vill att fler ska äga sitt boende, och gör därmed ökat ägande till ett prioriterat politiskt mål. Partiet ser framför sig en ny egnahemsrörelse, med startlån, främjande av ombildningar och rabatterat markpris för småhusbyggande (Liberalernas bostadsmotion, 2021).

 Liberalerna

Generell / Behovsprövad

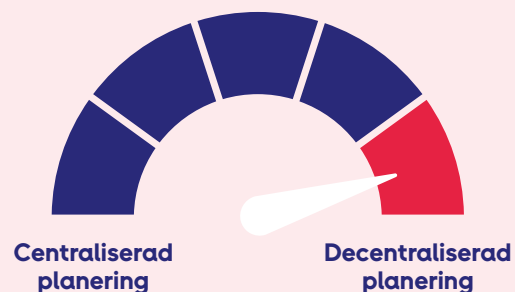
Liberalerna vill införa behovsbostäder, man kallar det för "en ny form av social housing". Partiet vill se ett bestånd av nybyggda och befintliga hyresrätter som "omvandlas" till behovsbostäder. Dessa ska vara insprängda bland vanliga bostäder och fördelas enligt en "social kvot". Man föreslår att behovsbostäderna ska fördelas till människor som riskerar akut hemlöshet, våldsutsatthet eller risk att utsättas för våld, svag ekonomi, extrem trångboddhet eller har medicinska behov (Liberalernas bostadspolitiska motion, 2021).

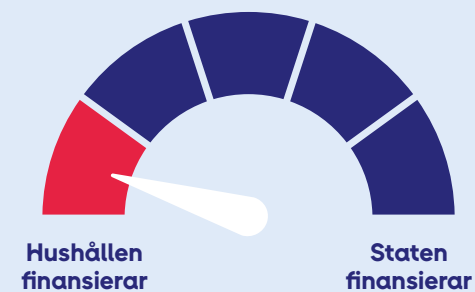
Centraliserad planering / Decentraliserad planering

Liberalerna ger främst förslag som bygger på att kommunen har fortsatt ansvar för planeringen, och på vissa sätt till och med får större ansvar, exempelvis genom att man vill decentralisera och lätta upp strandskyddet (Liberalernas bostadsmotion, 2021).

Hushållen finansierar / Staten finansierar

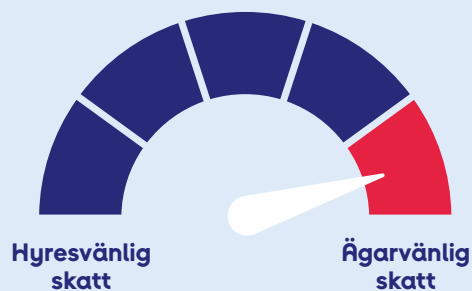
Liberalerna föreslår inga finansieringslösningar för byggande av hyresrätter i sin bostadspolitiska motion. Däremot föreslår partiet ett statligt lån till förstagångköpare, i syfte att stimulera byggandet av bostads- och äganderätter. Även om startlån skulle ges av staten, så är det hushållen som har finansieringsansvaret eftersom de står för skuldbördan (Liberalernas bostadsmotion, 2021).

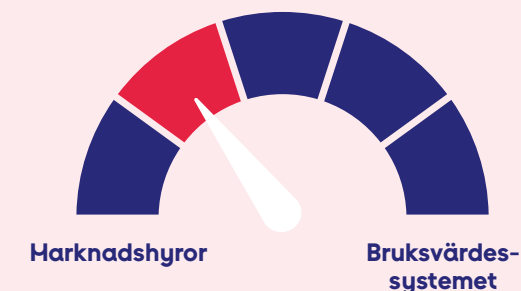
Hyresvänlig skatt / Ägarvänlig skatt

Liberalerna ger inga förslag som förbättrar skattevillkoren för hyresrätten i sin bostadspolitiska motion. Tvärtom vill partiet göra det ännu mer förmånligt att äga. Liberalerna föreslår skattefritt bosparande för förstagångköpare, avskaffande av "flyttskatten" genom att räntebelägningen på uppskovsbeloppet tas bort och att taket för uppskovsbeloppet höjs permanent (Liberalernas bostadsmotion, 2021).

Marknadshyror / Bruksvärdessystemet

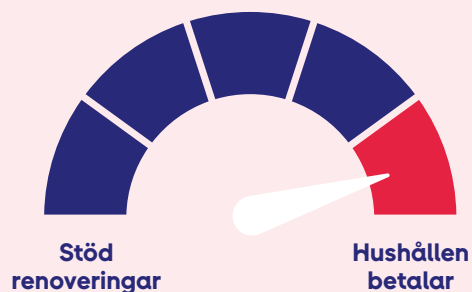
Liberalerna är positiva till fri hyressättning i nyproduktion. Därtill vill man reformera bruksvärdessystemet så att läget av bostaden får större genomslag. På så vis ämnar man på sikt fasa ut det kollektiva förhandlingssystemet till förmån för marknadshyror (Liberalernas bostadsmotion, 2021).

Stöd renoveringar / Hushållen betalar

Liberalerna är kritiska mot att dagens ”stelbenta regler om hyressättning i praktiken fungerar som kostnadsdrivande vid ombyggnad och renovering”, och har tidigare drivit igenom frågan om till- och frånval vid renovering (Liberalernas bostadsmotion, 2021). Man är kritisk mot bruksvärdessystemet och vilka konsekvenser det får vid renoveringar, men ser det inte som en lösning att staten ska stödja renoveringar.

Starkt miljöperspektiv/ Svagt miljöperspektiv

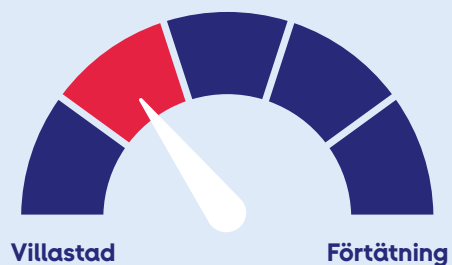
Liberalerna nämner inga miljöfrågor alls i sin bostadspolitiska motion.

Villastad / Förtätning

Liberalerna gillar ägande i allmänhet och villaägande i synnerhet. Man vill ge förutsättningar för en egnahemsrörelse i utsatta områden, genom det föreslagna startlånet och subventionerade markpriser för småhusbyggande (Liberalernas bostadsmotion, 2021).

Hobbyvärdar / Professionella värdar

Liberalerna vill gå flera steg mot en hyresmarknad med fler hobbyvärdar. Deras förslag inkluderar att minska bostadsrättsföreningars möjlighet att neka andrahandsuthyrning, och dessutom vill man ha friare hyressättning vid privatuthyrningar genom en generösare beräkning av den skäliga hyran (Liberalernas bostadsmotion, 2021).

Liberalerna – summering

Var är hyresgästperspektivet?

När det en gång begav sig var det dåvarande Folkpartiet som föreslog vårt hyressättningssystem med förhandlade bruksvärdeshyror. Idag för Liberalerna en politik som helt och hållet vänder sig till bostadsägare. Man vill göra det mer förmånligt att äga och vill få in fler på den ägda marknaden genom startlån och ombildningar. De som inte kan köpa ska istället erbjudas behovsprövade bostäder. Det saknas förslag som förbättrar situationen för vanliga hyresgäster. Dessa hushåll fortsätter att missgynnas av bo-orättvisan. Man vill att läge av bostaden ska få större genomslag i bruksvärdessystemet och att marknadshyra ska gälla i nyproduktion.

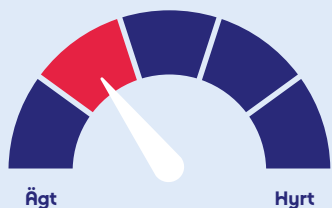
Kriminalitet, utsatthet och segregation tar mer plats i Liberalernas bostadspolitik än i många andra partiers program. Man beskyller situationen i utsatta områden på "misslyckad stadsplanering och

bostadspolitik" och att dessa områden kan förbättras genom att fler köper sitt boende. Förutom ombildningar vill man även skapa förutsättningar för en egnahemsrörelse i utsatta områden. Därtill vill man med ganska drastiska förslag försvaga rättigheterna för hyresgäster. Exempelvis vill man att en hyresgäst ska kunna bli av med sitt hyreskontrakt om hen begår brott i sitt närområde.

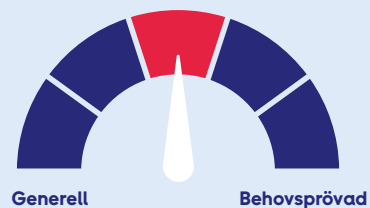

Centerpartiet – översikt

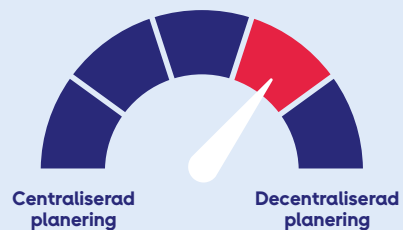
Ägt / Hyrt

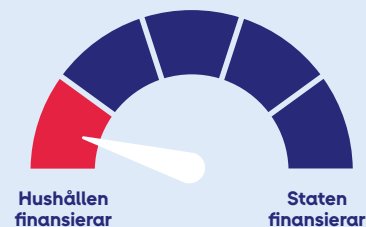
Generell / Behovsprövad

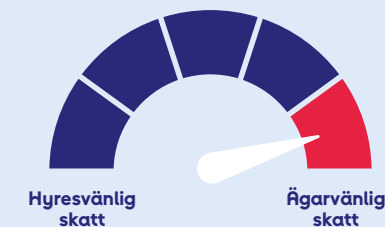
Centraliserad planering /
Decentraliserad planering

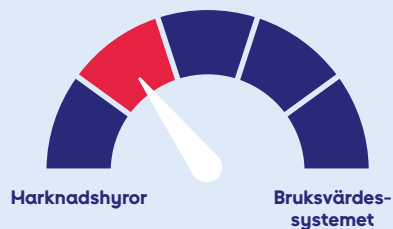
Hushållen finansierar /
Staten finansierar

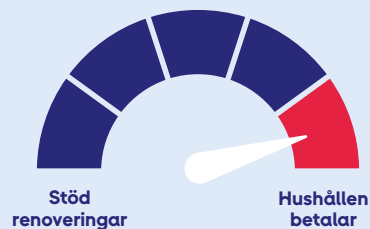
Hyresvänlig skatt /
Ägarvänlig skatt

Harknadshyror /
Bruksvärdessystemet

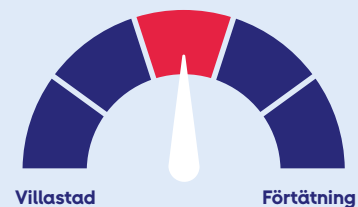
Stöd renoveringar /
Hushållen betalar

Starkt miljöperspektiv /
Svagt miljöperspektiv

Villastad / Förtätning

Hobbyvärdar /
Professionella värdar

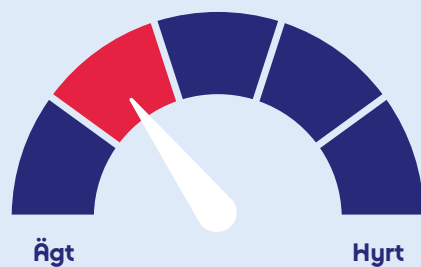

Ägt / Hyrt

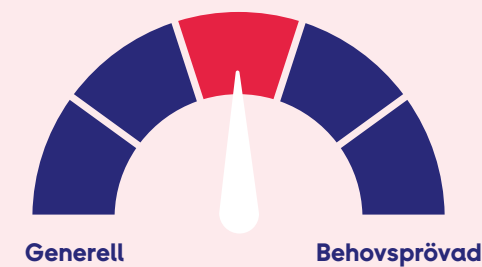
Centerpartiets politik gynnar främst ägt boende, men placerar sig inte hela vägen till vänster på skalan. Detta beror främst på att partiet är positiva till hyreskooperativ (Centerpartiets bostadsmotion, 2021).

Därtill beskriver partiet att hyresmarknaden är viktig för att hålla nere priserna på den överhettade ägarmarknaden. I linje med detta föreslås inga startlån då dessa skulle driva upp priserna ännu mer. Man vill dock utvärdera amorteringskraven och i den bostadspolitiska motionen nämner man förmånligt bosparande. Skrivningarna om bosparande återfinns dock inte i budgeten.

Generell / Behovsprövad

Centerpartiet menar att det behövs en behovsprövad hyressektor, insprängd i befintliga och nyproducerade bostadsområden. Man är dock inte särskilt tydlig i sin beskrivning av den sociala bostadssektorn, utan menar att det är upp till en framtida bostadssocial utredning att utreda hur den skulle se ut (Centerpartiets budgetmotion 2022, utgiftsområde 18).

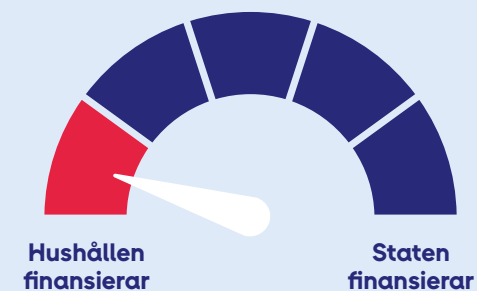
Centraliserad planering / Decentraliserad planering

I sin budgetmotion för 2022 beskriver Centerpartiet att den regionala samordningen behöver stärkas, vilket skulle innebära ett steg bort från dagens helt decentraliserade planering.

Hushållen finansierar / Staten finansierar

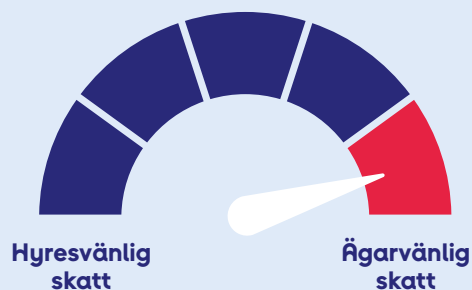
I Centerpartiets bostadspolitik litar man på hushållens förmåga att finansiera nyproduktion. Därmed är Centerpartiet emot investeringsstödet. Man menar att den egna politiken skulle öka byggandet och leda till bättre utnyttjande av det befintliga beståndet, utan stora statliga subventioner (Centerpartiets budgetmotion 2022, utgiftsområde 18).

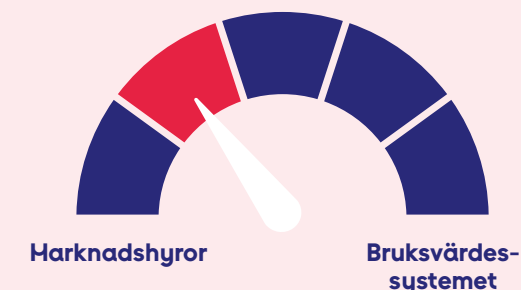
Hyresvänlig skatt / Ägarvänlig skatt

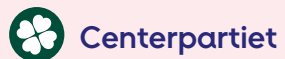
Centerpartiet ger inga skatteförslag som skulle jämna ut villkoren mellan ägt och hyrt boende. Tvärt om vill man utveckla ROT-avdraget, och sänka den så kallade flyttskatten. Man vill också se en mer skatteförmånlig andrahandsuthyrning (Centerpartiets bostadsmotion, 2021).

Marknadshyror / Bruksvärdessystemet

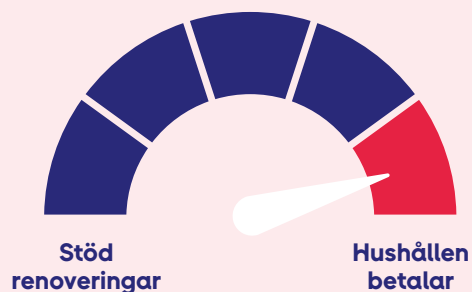
Centerpartiet var drivande bakom januariavtalets skrivelse om att införa fri hyressättning i nyproduktion. Även om man övergav kravet i samband med regeringskrisen sommaren 2021, så finns det med i partiets bostads- och budgetmotion.

Stöd renoveringar / Hushållen betalar

Centerpartiet har ingen politik för renoveringar, vilket inte ändrar den nuvarande situationen där hushållen får ta konsekvenserna, vilket leder till renoveringar. Med det menas att hyran efter renovering blir så hög att hushåll tvingas att flytta. Partiet har inte heller några förslag som skulle öka hyresgästinflytandet vid renovering.

Starkt miljöperspektiv/ Svagt miljöperspektiv

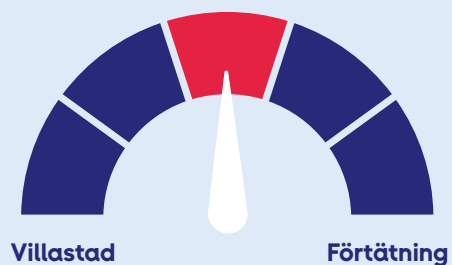
Centerpartiet har ett relativt starkt miljöperspektiv. Man ställer sig positiv till klimatdeklarationer och vill se över regelverken för inomhusklimat med anledning av klimatförändringarna. Därtill ser partiet ett behov av att öka kunskapsuppbyggnaden när det gäller återbruk och återvinning av byggmaterial (Centerpartiets bostadsmotion, 2021).

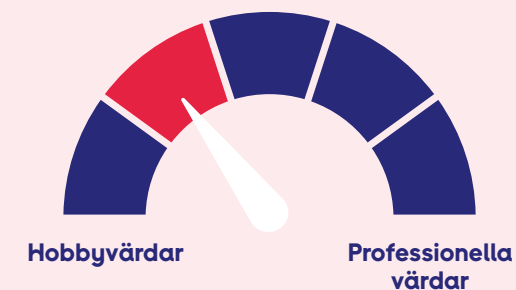
Villastad / Förtätning

Centerpartiet tar inte tydligt ställning för villastad eller förtätning. I den bostadspolitiska motionen som lades hösten 2021 ger partiet förslag som skulle gynna byggemskaper och egnahemsrörelser, men dessa skrivningar återfinns inte i budgetmotionen för 2022.

Hobbyvärdar / Professionella värdar

Centerpartiet vill öka andelen privatpersoner som hyr ut bostäder. Det ska vara lättare för bostadsrättsinnehavare att hyra ut, och man vill se sänkt skatt för privatuthyrning. Partiet ser upp till norska modellen där de allra flesta hyresgäster hyr av en privatperson (Centerpartiets bostadsmotion, 2021).

Centerpartiet – summering

Dags att öppna plånboken?

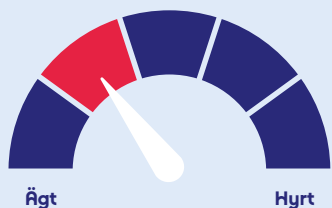
Centerpartiet är fokuserat på ägande av sin bostad men erkänner att en välfungerande hyresmarknad krävs för att undvika att ägemarknaden överhettas. Det saknas dock konkret politik som skulle förbättra förutsättningarna på hyresmarknaden. Man är inne på att skapa förutsättningar för fler hyreskollektiv, vilket är positivt. Därtill vill man gå åtminstone ett litet steg bort från dagens decentraliserade planering, och ge regionerna samordningsansvar. Men på finansieringsområdet saknas politik för hyresrätten, särskilt sedan partiet svängt om investeringsstödet. Det saknas också politik för renoveringar, och på skatteområdet vill man se ännu mer lättnader för ägt boende. Partiet sätter istället tilltro till att fler lägenheter ska bli tillgängliga genom att fler hamnar på andrahandsmarknaden.

Det är tydligt att man tänker sig hyresrätten som ett tillfälligt boende. Man har inga problem med att flexibiliteten kommer på bekostnad av pris och trygghet. Den enda gruppen som Centerpartiet vänder sig till på hyresmarknaden är den allra mest utsatta, som man vill ha behovsprövade hyresrätter till.

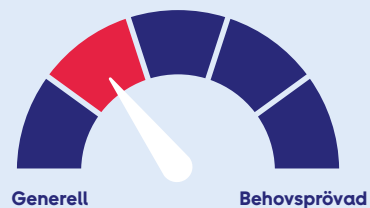

Miljöpartiet – översikt

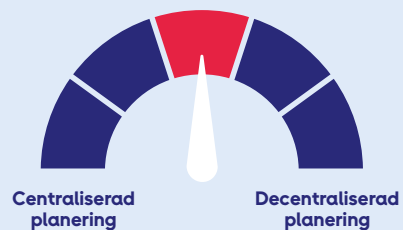
Ägt / Hyrt

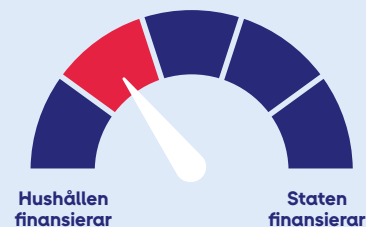
Generell / Behovsprövad

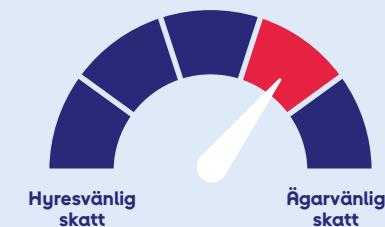
Centraliserad planering /
Decentraliserad planering

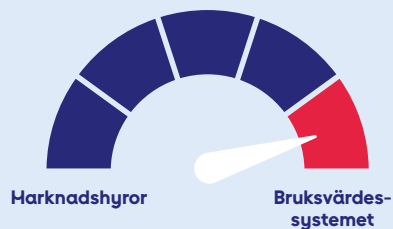
Hushållen finansierar /
Staten finansierar

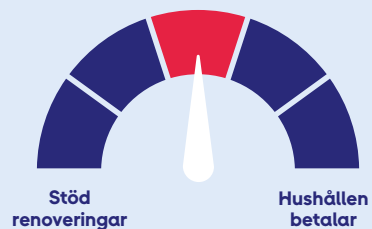
Hyresvänlig skatt /
Ägarvänlig skatt

Härknadshyror /
Bruksvärdessystemet

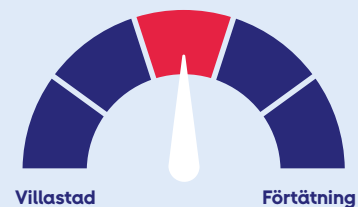
Stöd renoveringar /
Hushållen betalar

Starkt miljöperspektiv /
Svagt miljöperspektiv

Villastad / Förtätning

Hobbyvärdar /
Professionella värdar

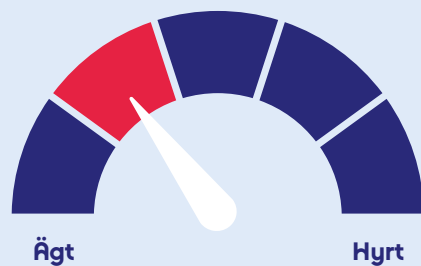

Ägt / Hyrt

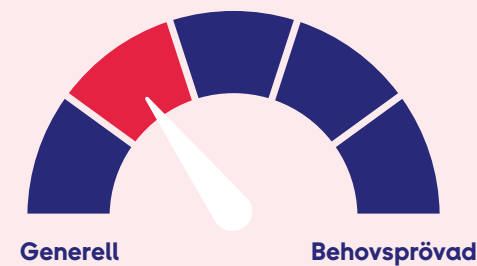
Miljöpartiet har politik för både ägt och hyrt boende. Vi bedömer dock att partiet har mer politik för ägare av sin bostad, i och att man föreslår startlån för förstagångsköpare, ett grönt bosparkonto samt egnahemslån som skulle möjliggöra nybyggnation eller renovering av övergivna hus.

Miljöpartiet anser att marknaden inte kan lösa bostadsbristen på egen hand, och föreslår att man ska utveckla det statliga investeringsstödet (Miljöpartiets bostadsmotion, 2021).

Generell / Behovsprövad

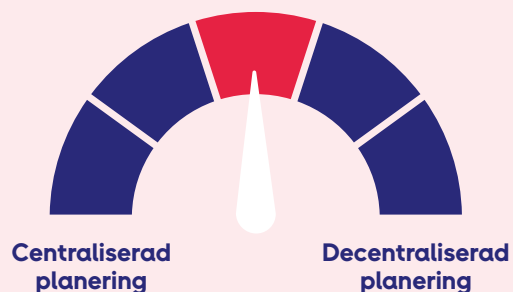
Miljöpartiet nämner inget om behovsprövning eller sociala bostäder. Däremot vill man införa en "nationell bostadsstiftelse". Denna skrivning förekommer i samband med att man lyfter fram att även de utan "fet plånbok" behöver bostäder (Miljöpartiets bostadsmotion, 2021). Därför bedömer vi att Miljöpartiet inte helt och hållet stänger dörren för en mer behovsprövad bostadsmarknad.

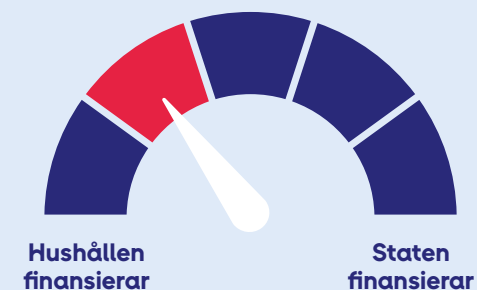
Centraliserad planering / Decentraliserad planering

Miljöpartiet ger konkreta förslag på en ökad centralisering av planeringen. Man vill ha regional planering, vilket skulle innebära att behovet av bostäder mäts och fördelas på regional nivå (Miljöpartiets bostadsmotion, 2021).

Hushållen finansierar / Staten finansierar

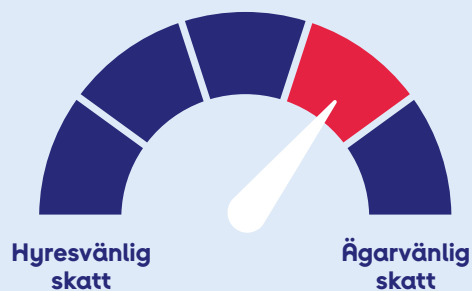
Miljöpartiet ser behov av offentliga stöd till bostadsbyggande och vill därför ha kvar investeringsstödet. Men man föreslår inga statliga topplån till hyresrätter. Istället vill man se startlån och egnahemslån, vilket bygger på att hushållen bär skuldbördan (Miljöpartiets bostadsmotion, 2021).

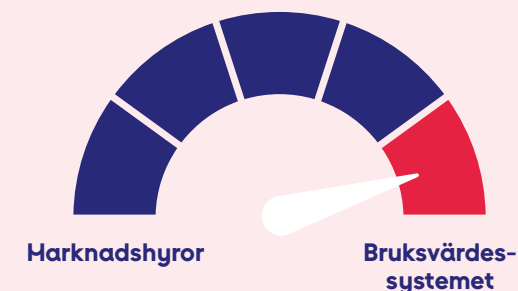
Hyresvänlig skatt / Ägarvänlig skatt

Miljöpartiet har skatteförslag som skulle gynna både hyresgäster och ägare av sin bostad. Man föreslår ett förmånligt bosparkonto vilket skulle vara en ytterligare subvention av det ägda boendet, men man vill även införa skattefria underhållsfonder, vilket skulle gynna hyrt boende. Därav bedöms Miljöpartiets politik att ligga nära nuläget, att ägt boende är fortsatt förmånligt beskattat, med en liten förbättring för hyresgästerna (Miljöpartiets bostadspolitiska motion, 2021).

Marknadshyror / Bruksvärdessystemet

Miljöpartiet har helt och hållet backat från fri hyressättning, och vill inte se det varken i det befintliga eller i det nyproducerade beståndet (Miljöpartiets bostadsmotion, 2021).

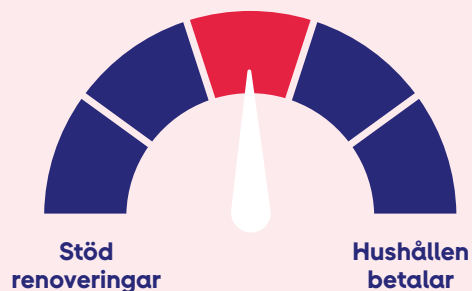

Stöd renoveringar / Hushållen betalar

Miljöpartiets förslag om skattefria underhållsfonder skulle på sikt motverka renoveringar eftersom det blir möjligt för fastighetsägare att sätta av medel till renoveringar på förhand.

Partiet är också positiva till stöd till energieffektivisering vilket också underlättar renoveringar. Man menar att man inte ska "överrenovera" och erkänner problemen med kraftigt höjda hyror efter renoveringar. (Miljöpartiets bostadsmotion, 2021).

Miljöpartiet har inga nuvarande förslag om ökat hyresgästinflytande, men tidigare har partiet drivit frågan i samband med utredningen "Stärkt ställning för hyresgäster".

Starkt miljöperspektiv/ Svagt miljöperspektiv

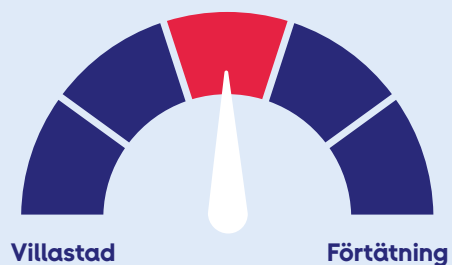
Miljöpartiet har ett utpräglat miljöperspektiv. Utöver energieffektivisering vill man att hälften av alla bostäder till 2025 ska byggas med trästomme, samt undersöka hur man genom ekonomiska styrmedel skulle kunna öka återanvändandet av byggmaterial. Därtill framhäver man vikten av ekosystemtjänster (Miljöpartiets bostadsmotion, 2021).

Villastad / Förtätning

Man tar inte ställning om att det är bättre med villaområden eller flerbostadshusområden. Miljöpartiet menar istället att bostadsområden bör vara blandade, man vill ha hyresrätter i villaområden likväl som villor i flerbostadshusområden (Miljöpartiets bostadspolitiska motion, 2021).

Hobbyvärdar / Professionella värdar

Miljöpartiet nämner inga konkreta förslag som skulle öka andelen hobbyvärdar och få in fler på andrahandsmarknaden. Under tidigare mandatperioder har man dock varit positiva till att det skulle bli lättare att hyra ut i andra hand. Därav bedömer vi att partiets politik ligger nära dagens utgångsläge med huvudsakligen professionella hyresvärdar, men ändå med en viss öppning mot fler hobbyvärdar (Miljöpartiets bostadsmotion, 2021).

Miljöpartiet – summering

Miljöperspektivet först?

Miljöpartiet hamnar i en målkonflikt där man å ena sidan framhåller problemet med bostadsbranschens miljö- och klimatpåverkan, och å andra sidan framhåller marknadens misslyckande, att det inte byggs tillräckligt med bostäder, främst för de med lägre inkomster. Det konstateras också att den problemtungda bostadsmarknaden bromsar samhällsutvecklingen. Storskaligt ökad nyproduktion blir dock inte det raka svaret på frågan om hur problemen ska lösas, eftersom dess miljöpåverkan skulle bli stor. Därför lägger man förhållandevis mycket fokus på att underlätta ombyggnad, tillbyggnad och mer effektivt utnyttjande av befintligt bestånd.

Miljöpartiet har en relativt genomtänkt bostadspolitik och tar ställning i många frågor. Man efterfrågar bland annat en regional koordinering av byggandet och sanktioner från Länsstyrelsen mot kommuner

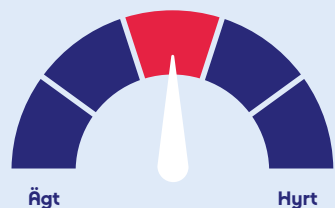
som inte tar sitt bostadsförsörjningsansvar. På så vis vill man minska kommunernas makt över planeringen. I finansieringsfrågan lutar man åt bosparande och startlån, men vill samtidigt vidareutveckla investeringsstödet på en del intressanta sätt. Det nämns inget om förmånliga bygglån, däremot om att göra kreditgarantier mer förmånliga. Därtill är man positiva till skattefria renoveringsfonder, vilket på sikt skulle motverka renoveringar.

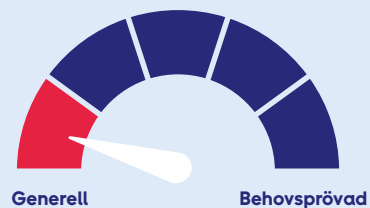

Socialdemokraterna – översikt

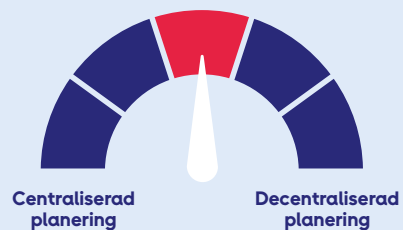
Ägt / Hyrt

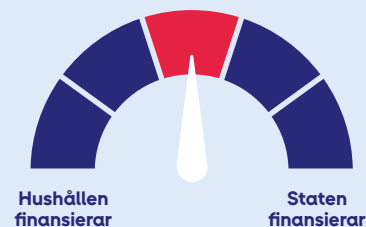
Generell / Behovsprövad

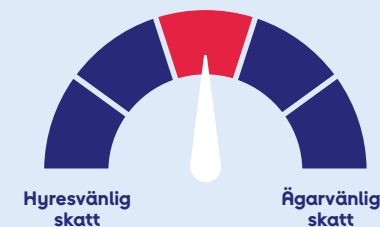
Centraliserad planering /
Decentraliserad planering

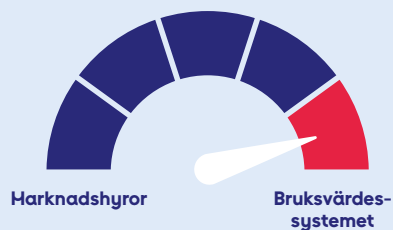
Hushållen finansierar /
Staten finansierar

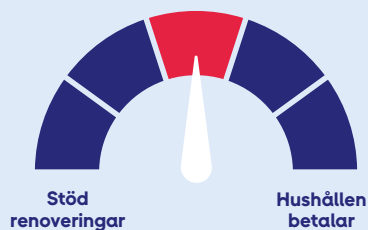
Hyresvänlig skatt /
Ägarvänlig skatt

Härsknadshyror /
Bruksvärdessystemet

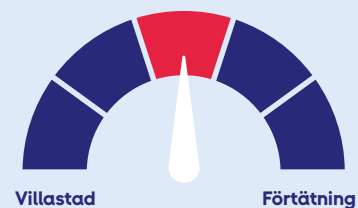
Stöd renoveringar /
Hushållen betalar

Starkt miljöperspektiv /
Svagt miljöperspektiv

Villastad / Förtätning

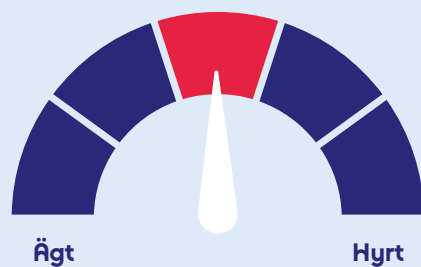
Hobbyvärdar /
Professionella värdar

 Socialdemokraterna

Ägt / Hyrt

Socialdemokraterna ser möjligheter att föra politik både för ägt och för hyrt boende. Man öppnar för startlån, likväl som statliga topplån. Därtill har man en hel del politik som stärker hyresmarknaden, såsom att på sikt balansera upp skattevillkoren mellan ägt och hyrt boende (Protokoll från partikongress, 2021).

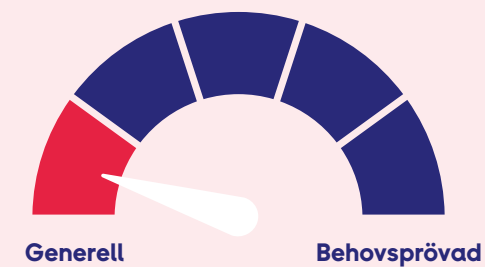

 Socialdemokraterna

Generell / Behovsprövad

Den socialdemokratiska regeringen ligger bakom utredningen "En socialt hållbar bostadsförsörjning" som behandlar de sociala aspekterna av bostadsmarknaden. Utredningen resulterade bland annat i förslag som ändrar lagstiftning så att kommuner i högre utsträckning kan använda sig av förturer enligt behov (Socialdemokraternas partikongress, 2021).

Vi bedömer dock att detta förslag inte innebär en ökad behovsprövning på bostadsmarknaden, då det endast handlar om förturer, inte om ett öronmärkt segment hyresbostäder för behövande.

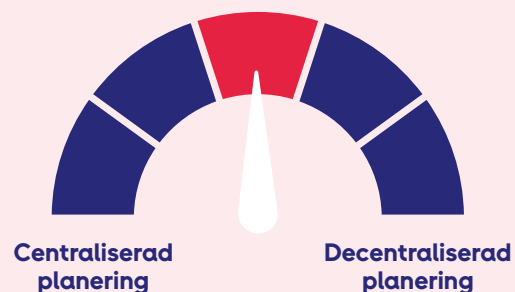

 Socialdemokraterna

Centraliserad planering / Decentraliserad planering

Socialdemokraterna ser att planeringsansvaret ska ligga kvar på kommunerna, men är inte främmande för att staten måste kunna sätta in åtgärder om kommuner inte fullföljer sitt bostadsförsörjningsansvar (Socialdemokraternas partikongress, 2021).

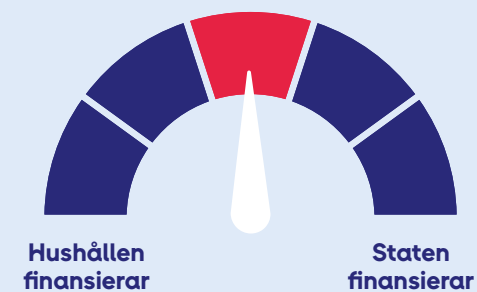
 Socialdemokraterna

Hushållen finansierar / Staten finansierar

Socialdemokraterna vill utreda både startlån och toppfinansiering. Därutöver ville man i sin budgetmotion för 2022 öka investeringsstödet och i protokollet från partikongressen 2021 var man positiva till en reformerad byggbonus som skulle gå till kommuner som bygger mycket bostäder.

Några av dessa förslag tar finansieringsansvaret från hushållen till staten (Socialdemokraternas partikongress 2021).

Därmed bedömer vi att partiet tar flera steg från dagens situation, där hushållen står för finansiering av nyproduktion.

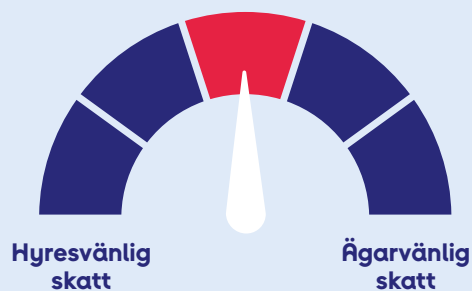

Hyresvänlig skatt / Ägarvänlig skatt

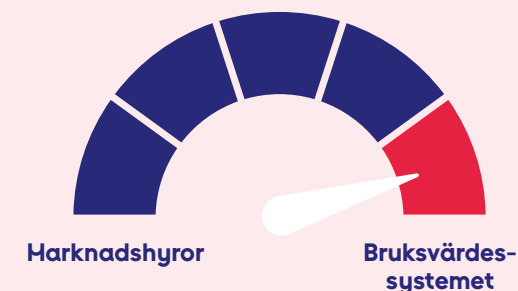
Socialdemokraterna beskriver att balans och rättvisa villkor mellan upplåtelseformerna är ett långsiktigt och pågående arbete. Därav placerar partiet sig flera steg bort från den rådande ordningen.

Men i partikongressprotokollet nämns inga konkreta förslag på skatteförändringar. Man vill vänta med förslag tills man tar steg mot en större skattereform (Socialdemokraternas partikongress, 2021).

Marknadshyror / Bruksvärdessystemet

Socialdemokraterna har helt backat från fri hyressättning och vill istället stärka den svenska modellen med kollektivt förhandlade hyror (Socialdemokraternas partikongress, 2021).

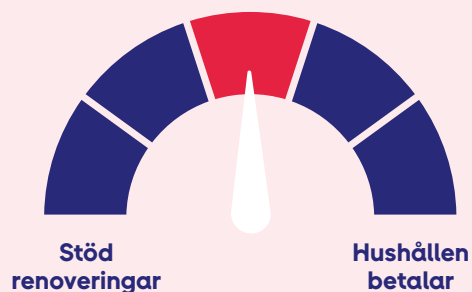

Stöd renoveringar / Hushållen betalar

Socialdemokraternas renoveringspolitik inbegriper stöd till energieffektivisering. Därtill har partiet i regeringsställning lagt fram och röstat för ett förslag som skulle ha inneburit krav på längre infasning av höga hyror vid renovering. Förslaget hade inte stöd i riksdagen och föll efter omröstning.

Partiet föreslår inte skattefria underhållsfonder eller mer generella stöd till renovering (Socialdemokraternas partikongress, 2021).

I partiets A-Ö framhåller man dock att man vill stärka hyresgästernas ställning vid renoveringar och att man vill stävja lyxrenoveringar (A-Ö,

Starkt miljöperspektiv/ Svagt miljöperspektiv

Socialdemokraterna har under den senaste mandatperioden infört ett renoveringsstöd som fastighetsägare kan söka för energieffektivisering (A-Ö, Socialdemokraterna.se).

I protokollet från partikongressen nämns att man fortsatt stödjer energieffektiviseringsstödet, men inga andra initiativ nämns och det har inte gått att hitta någon problemformulering kring bostadsbranschens miljöpåverkan.

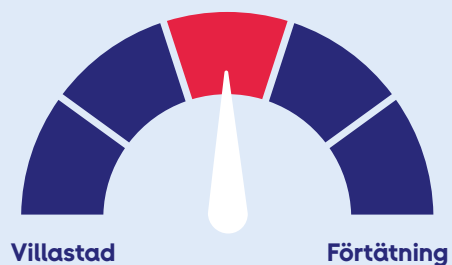

 Socialdemokraterna

Villastad / Förtätning

Det har inte gått att hitta något som tyder på att Socialdemokraterna tar ställning till hur stadsutveckling ska ske.

 Socialdemokraterna

Hobbyvärdar / Professionella värdar

Socialdemokraterna ger inga förslag som skulle göra det lättare eller mer lönsamt med privatuthyrning. Däremot har man under tidigare mandatperioder varit positiva till att det skulle bli lättare att hyra ut i andra hand.

Socialdemokraterna – summering

Kan man bo i en utredning?

Socialdemokraterna har under de två senaste mandatperioderna satt igång en rad utredningar inom bostadspolitiken, inklusive utredningen om fri hyressättning i nyproduktion, utredningen om en socialt hållbar bostadsförsörjning och utredningen om stöd till förstagångsköpare.

Socialdemokraterna går in i valåret med löftet om att de senaste årens höga byggtakt ska hålla i sig, och att närmare en halv miljon bostäder ska påbörjas, varav ”en stor andel ska bestå av hyresrätter”. Men man ger få konkreta förslag för hur man ska uppnå detta.

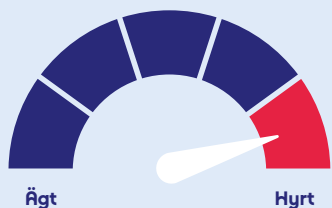
Partiet lutar sig fortfarande på möjligheten att fortsätta utreda olika typer av lösningar. Man uttrycker sig svävande om att Allmännyttans ställning behöver stärkas, och att varje kommun ”måste ta ansvar”.

Det enda konkreta förslag som ges är att kommuner i högre utsträckning ska kunna villkora markanvisningar och bestämma upplåtelseform i detaljplan, samt att man vill införa en modern förköpsrätt för kommuner, vilket skulle innebära att kommuner får rätt att gå mellan i en försäljning av mark.

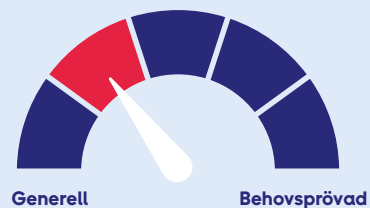

Vänsterpartiet – översikt

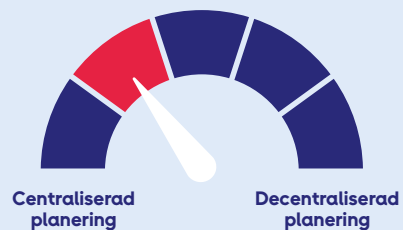
Ägt / Hyrt

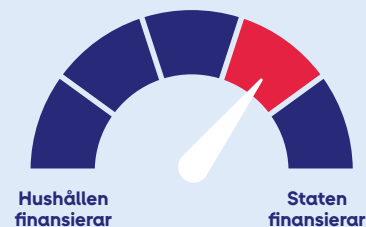
Generell / Behovsprövad

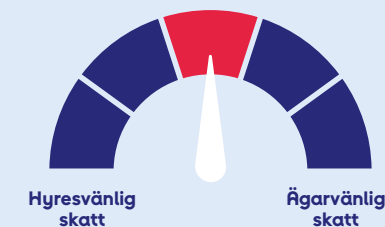
Centraliserad planering /
Decentraliserad planering

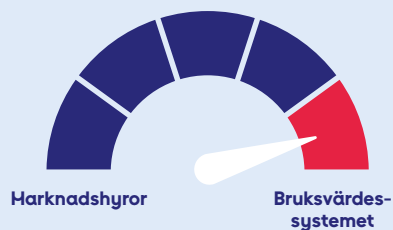
Hushållen finansierar /
Staten finansierar

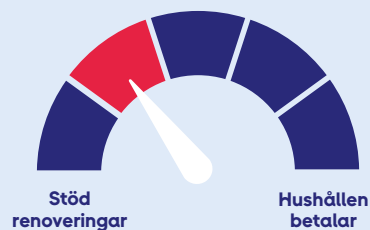
Hyresvänlig skatt /
Ägarvänlig skatt

Härknadshyror /
Bruksvärdessystemet

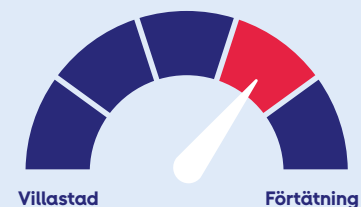
Stöd renoveringar /
Hushållen betalar

Starkt miljöperspektiv /
Svagt miljöperspektiv

Villastad / Förtätning

Hobbyvärdar /
Professionella värdar

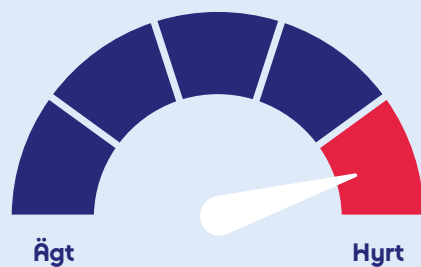

 Vänsterpartiet

Ägt / Hyrt

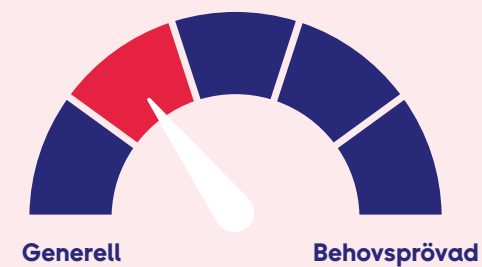
Vänsterpartiet är det enda partiet som i princip uteslutande har politik för hyresrätter. Partiet beskriver boendet som en social rättighet och marknaden misslyckats att producera det som verkligen behövs: miljövänliga hyresrätter med rimliga hyror (Vänsterpartiets bostadsmotion, 2021).

 Vänsterpartiet

Generell / Behovsprövad

Vänsterpartiet är för en generell hyresmarknad, men vill undersöka den så kallade Wien-modellen. Wien-modellen är en slags behovsprövad bostadssektor men med en behovsprövning som inte bara träffar de allra fattigaste, så att stora delar av befolkningen kan efterfråga subventionerade hyresrätter (Vänsterpartiets bostadsmotion, 2021).

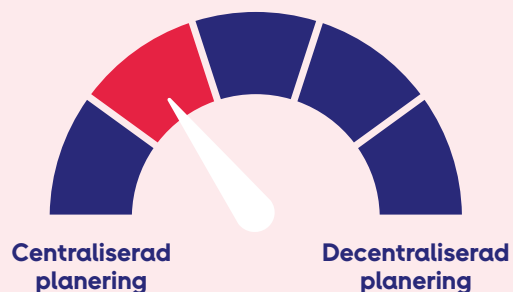

Centraliserad planering / Decentraliserad planering

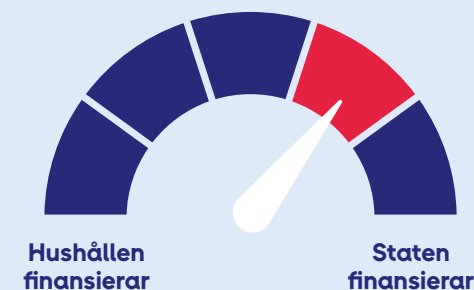
Vänsterpartiet vill öka både den statliga och regionala styrningen av bostadsplaneringen. För staten föreslås ansvar att årligen upprätta en så kallad bostadsförsörjningsplan. Vid obalans mellan utbud och efterfrågan ska den kompletteras med en handlingsplan.

Därtill vill man införa regional fysisk planeringsnivå som har mer styrande och bindande påverkan på den kommunala planläggningen. Den regionala nivån bör kunna styra hur många bostäder som ska byggas i varje kommun.

Hushållen finansierar / Staten finansierar

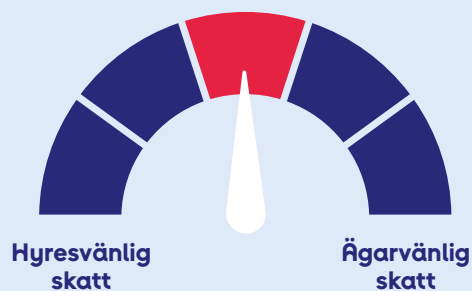
Vänsterpartiet vill utveckla investeringsstödet och införa statliga topplån. Man beskriver problematiken i att bostadsbyggandet minskat och hushållens skulder ökat sen staten drog sig undan från bostadsfinansieringen (Vänsterpartiets bostadsmotion, 2021).

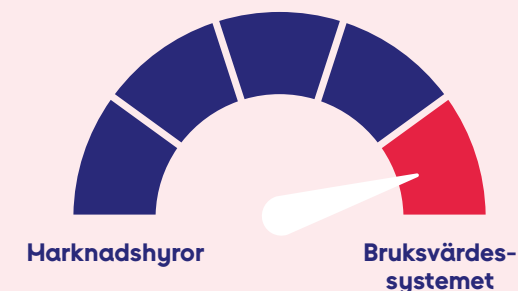
Hyresvänlig skatt / Ägarvänlig skatt

Vänsterpartiet lägger inga förslag som skulle innebära skattelättnader för hyresrätten. Däremot har man vissa förslag som skulle göra ägt boende mindre skattemässigt fördelaktigt. I Vänsterpartiets budgetmotion föreslås statlig fastighetsskatt och halverat tak för ROT-avdrag.

Marknadshyror / Bruksvärdessystemet

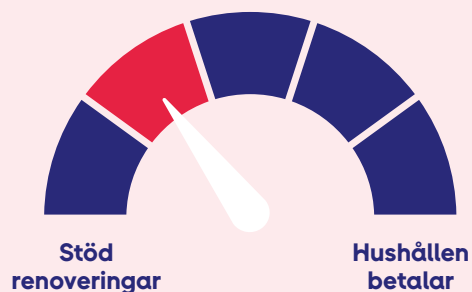
Vänsterpartiet visade sig genom mistroendeomröstningen under sommaren 2021 att vara starkt emot marknadshyror.

Stöd renoveringar / Hushållen betalar

Vänsterpartiet vill att staten ska stödja renoveringar genom att utöka stöd för energieffektivisering och renovering av flerbostadshus och utomhusmiljöer. Partiet ser nybyggande och renovering som bra omstart för ekonomin i följd av coronapandemin. Man vill även se ett offentligt upprustningsprogram för hyresrätter (Vänsterpartiets bostadsmotion, 2021).

Starkt miljöperspektiv/ Svagt miljöperspektiv

Vänsterpartiet har ett starkt miljöperspektiv. Exempelvis vill man ställa krav på energieffektivisering i detaljplan och att alla kommuner ska ha en träbyggnadspolicy (Vänsterpartiets bostadsmotion, 2021).

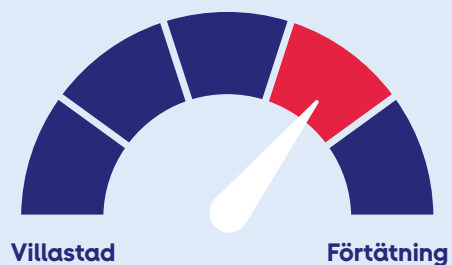
I sin budgetmotion beskriver Vänsterpartiet också förslag om att det offentliga i högre utsträckning ska beställa klimatsmarta byggnader och att investeringsstödet ska knytas till klimatmålen (Vänsterpartiets budgetmotion, 2022).

 Vänsterpartiet

Villastad / Förtätning

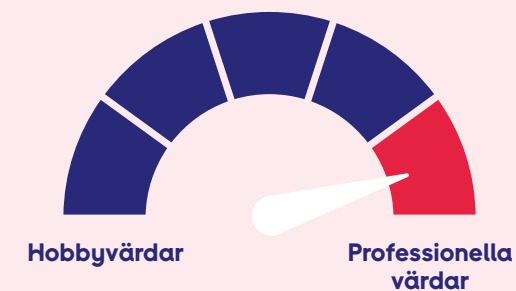
Vänsterpartiet har ingen entydig politik för varken villastad eller förtätning. Men partiet beskriver att det behöver byggas mycket, och då främst hyresrätter. Denna kombination åstadkommer man vanligtvis genom tätbebyggda flerbostadshusområden (Vänsterpartiets budgetmotion, 2022).

 Vänsterpartiet

Hobbyvärdar / Professionella värdar

Vänsterpartiet vill inte göra det lättare att hyra ut i andra hand, och har inte heller varit positiva till det historiskt (Vänsterpartiets bostadsmotion, 2022).

Vänsterpartiet – summering

Den sociala bostadspolitikens parti?

Vänsterpartiet framhåller att bostaden är en social rättighet, och att de ekonomiska villkoren för hyrt boende är orättvisa. Bostadspolitikerna är social med fokus på att trygga bostadsbehovet för alla, inte bara höginkomsttagare. Man vill att staten ska ta ansvar för att väga upp marknadsmislyckanden och kommunernas oförmåga att ta sitt bostadsförsörjningsansvar. Staten ska bland annat skjuta till finansiering och ta ansvar över planeringen genom en nationell bostadsförsörjningsplan. Man menar också att det behövs ett statligt byggbolag.

Man vill fortsatt ha en generell bostadspolitik, men vill ändå att man ska utreda den så kallade Wien-modellen eftersom man anser att den träffar brett.

Vänsterpartiet har också ett uttalat klimatfokus i sin bostadspolitik, genom att peta in klimatkrav och stimulanser i de förslagna stöden.

Vänsterpartiets bostadspolitik är mycket mer utvecklad nu än inför valet 2018. Exempelvis nämner man knappt miljöfrågan alls i 2018 års motion, och man drev inte heller frågan om statliga topplån. I den nuvarande motionen har man dock backat från ett tidigare ställningstagande om att överenskommelser om systematiserad hyressättning på orten ska ha en hyresnormerande roll vid prövningar i hyresnämnden.

Partiernas röstbeteende

Inledning	67	Kriminalisering vid av köp av hyreskontrakt	72
Ett effektivt ingripande vid misskötsel av hyreshus	68	Privat initiativrätt – planintressentens medverkan vid detaljplaneläggning ...	72
Fler tillval för hyresgäster	68	Privat initiativrätt – följdmotion om rätt att kräva ett inledande av detalj- planeförfarande i småhusprojekt	73
Förbättrat skydd vid renoveringar	69	Privatpersoners uthyrning av ägda bostäder	73
Förverkande vid uttag av för hög andrahandshyra	69	Stärkt skydd för hyresgäster när bostadslägenheter förstörs	74
Höjt bostadstillägg för pensionärer	70		
Inför kommunala planeringsstrategier	70		
Behålla investeringsstödet	71		
Avskaffa investeringsstödet	71		

Partiernas röstbeteende – inledning

Partierna har tagit ställning i en rad olika bostadspolitiska frågor under den senaste mandatperioden. Hyresgästföreningen har identifierat 13 mer kritiska omröstningar:

- Ett effektivt ingripande vid misskötsel av hus
- Fler tillval för hyresgäster
- Förbättrat skydd vid renoveringar
- Förverkande vid uttag av för hög andrahandshyra
- Höjt bostadstillägg till pensionärer
- Inför kommunala planeringsstrategier
- Behålla investeringsstödet
- Avskaffa investeringsstödet
- Kriminalisering vid av köp av hyreskontrakt
- Privat initiativrätt – planintressentens medverkan vid detaljplaneläggning
- Privat initiativrätt i småhusprojekt
- Privatpersoners uthyrning av ägda bostäder
- Stärkt skydd för hyresgäster när bostadslägenheter förstörs

Du hittar en fullständig sammanställning av partiernas röstbeteende i Hyresgästföreningens faktabank [Bostadsfakta](#). På nästföljande sidor redovisar vi partiernas ställningstaganden i de mer kritiska frågorna.

Partierna kan rösta ja eller nej, eller välja att avstå från att rösta. De kan också lämna en reservation, till ett beslut. Detta händer bland annat när man inte stödjer ett beslut fullt ut, men ändå röstar ja.

Ett beslut kan fattas med så kallad acklamation. Det innebär att det inte varit någon röstning. Detta innebär dock inte att alla partierna är överens. Det finns flera exempel när beslut fattats med acklamation, när partierna på förhand vet att förslaget kommer att gå igenom.

Ett effektivt ingripande vid misskötsel av hyreshus

Parti	Ja	Nej	Avstår	Reservation	Acklamation
Centerpartiet					●
Kristdemokraterna					●
Liberalerna					●
Moderaterna					●
Miljöpartiet					●
Socialdemokraterna					●
Sverigedemokraterna					●
Vänsterpartiet				●	●

Riksdagen röstade **ja** till detta förslag den 18 november 2021, som var en del av propositionen "Stärkt ställning för hyresgäster" och innebar att Hyresnämnden, en domstolsliknande nämnd, fick möjlighet att förelägga fastighetsägare att åtgärda brister i förvaltningen när ett hyreshus missköts. Vänsterpartiet reserverade sig för att de inte tyckte att förslagen gick långt nog.

Fler tillval för hyresgäster

Parti	Ja	Nej	Avstår	Reservation	Acklamation
Centerpartiet	●				
Kristdemokraterna		●		●	
Liberalerna	●				
Moderaterna		●		●	
Miljöpartiet	●				
Socialdemokraterna	●				
Sverigedemokraterna	●				
Vänsterpartiet			●	●	

Riksdagen röstade **ja** till detta förslag den 18 juni 2019. Regeringens förslag var att det skulle bli lättare för hyresgäster att påverka lägenhetens standard. Vänsterpartiet reserverade sig och avstod från att rösta eftersom de ansåg att förslagen skulle urholka bruksvärdessystemet. Kristdemokraterna och Moderaternas reservationer handlade om att de inte ville ge förhandlingskyldighet till hyresgästorganisationerna.

Förbättrat skydd vid renoveringar

Parti	Ja	Nej	Avstår	Reservation	Acklamation
Centerpartiet		●			
Kristdemokraterna		●			
Liberalerna		●			
Moderaterna		●			
Miljöpartiet	●			●	
Socialdemokraterna	●			●	
Sverigedemokraterna		●			
Vänsterpartiet	●			●	

Riksdagen röstade **nej** till detta förslag den 18 november 2021, som var en del av propositionen "Stärkt ställning för hyresgäster". Förslaget skulle ha inneburit att hyreshöjningar till följd av renoveringar skulle fasas in över tid.

Förverkande vid uttag av för hög andrahandshyra

Parti	Ja	Nej	Avstår	Reservation	Acklamation
Centerpartiet					●
Kristdemokraterna				●	●
Liberalerna					●
Moderaterna					●
Miljöpartiet					●
Socialdemokraterna					●
Sverigedemokraterna					●
Vänsterpartiet					●

Riksdagen röstade **ja** till detta förslag genom acklamation den 13 juni 2019, som var en del av propositionen "Åtgärder mot handel med hyreskontrakt". Förslaget innebär att en hyresgäst med förstahandskontrakt ska kunna bli av med sin lägenhet om den tar ut en olagligt hög andrahandshyra. Kristdemokraterna tyckte att förslaget var alltför långtgående och reserverade sig därför.

Höjt bostadstillägg för pensionärer

Parti	Ja	Nej	Avstår	Reservation	Acklamation
 Centerpartiet				●	●
 Kristdemokraterna					●
 Liberalerna				●	●
 Moderaterna					●
 Miljöpartiet				●	●
 Socialdemokraterna				●	●
 Sverigedemokraterna					●
 Vänsterpartiet				●	●

Riksdagen röstade **ja** till detta förslag genom acklamation i samband med budgetomröstning den 14 december 2021. Förslaget innebär höjning av pensionärers bostadstillägg i två steg. Den första höjningen, som gäller från 1 januari 2022, var en del av regeringens budgetmotion. Den andra höjningen, som gäller från 1 augusti 2022, var utskottets förslag, som bygger på det gemensamma budgetförslaget från KD, M och SD.

Inför kommunala planeringsstrategier

Parti	Ja	Nej	Avstår	Reservation	Acklamation
 Centerpartiet	●				
 Kristdemokraterna		●		●	
 Liberalerna	●				
 Moderaterna	●				
 Miljöpartiet	●				
 Socialdemokraterna	●				
 Sverigedemokraterna	●				
 Vänsterpartiet	●				

Riksdagen röstade **ja** till detta förslag, som är en del av propositionen "En utvecklad översiktsplanering", den 19 februari 2020. Förslaget innebär att kommunerna ska fastställa planeringsstrategier senast 24 månader efter varje val. I planeringsstrategin ska kommunfullmäktige bedöma om översiktsplanen är aktuell och ta ställning till kommunens fortsatta arbete med översiktsplaneringen.

Behålla investeringsstödet

Parti	Ja	Nej	Avstår	Reservation	Acklamation
Centerpartiet	●				
Kristdemokraterna		●			
Liberalerna	●				
Moderaterna		●			
Miljöpartiet	●				
Socialdemokraterna	●				
Sverigedemokraterna		●			
Vänsterpartiet			●		

Det statliga investeringsstödet för hyresrätter och bostäder för studerande infördes redan 2016, men partierna fick möjlighet att ta ställning till det igen genom omröstningen av vårandringsbudgeten för 2019. Budgeten antogs, och därmed också investeringsstödet.

Avskaffa investeringsstödet

Parti	Ja	Nej	Avstår	Reservation	Acklamation
Centerpartiet			●	●	
Kristdemokraterna	●				
Liberalerna			●	●	
Moderaterna	●				
Miljöpartiet		●		●	
Socialdemokraterna		●		●	
Sverigedemokraterna	●				
Vänsterpartiet		●		●	

Det statliga investeringsstödet för hyresrätter och bostäder har avskaffats, som ett resultat av omröstningen om regeringens budget för 2022, som riksdagen röstade ner.

Kriminalisering vid köp av hyreskontrakt

Parti	Ja	Nej	Avstår	Reservation	Acklamation
Centerpartiet	●				
Kristdemokraterna		●		●	
Liberalerna	●				
Moderaterna		●		●	
Miljöpartiet	●				
Socialdemokraterna	●				
Sverigedemokraterna	●				
Vänsterpartiet		●		●	

Riksdagen röstade **ja** till detta förslag, som är en del av propositionen "Åtgärder mot handel med hyreskontrakt", den 13 juni 2020. Förslaget innebär att det ska bli brottsligt att sälja ett hyreskontrakt. Vänsterpartiet, Moderaterna och Kristdemokraterna reserverade sig eftersom man ansåg att förslaget skulle innebära att man kriminaliserar människor som är i en utsatt situation.

Privat initiativrätt – planintressentens medverkan vid detaljplaneläggning

Parti	Ja	Nej	Avstår	Reservation	Acklamation
Centerpartiet					●
Kristdemokraterna					●
Liberalerna					●
Moderaterna					●
Miljöpartiet					●
Socialdemokraterna					●
Sverigedemokraterna					●
Vänsterpartiet					●

Riksdagen röstade **ja** till detta förslag genom acklamation den 22 juni 2021. Förslaget innebär att den som är intresserad av att en detaljplanering ska ske, ska kunna börja ta fram underlag redan innan kommunen påbörjat planläggningen.

Privat initiativrätt – följd motion om rätt att kräva ett inledande av detaljplaneförfarande i småhusprojekt

Parti	Ja	Nej	Avstår	Reservation	Acklamation
Centerpartiet		●			
Kristdemokraterna	●			●	
Liberalerna		●			
Moderaterna	●			●	
Miljöpartiet		●			
Socialdemokraterna		●			
Sverigedemokraterna	●			●	
Vänsterpartiet		●			

Riksdagen röstade **nej** till detta förslag som bygger på en av Moderaternas skriven följd motion till propositionen om privat initiativrätt. Moderaterna ville att den som önskar att bygga småhus ska kunna kräva att kommunen inleder ett detaljplaneförfarande.

Privatpersoners uthyrning av ägda bostäder

Parti	Ja	Nej	Avstår	Reservation	Acklamation
Centerpartiet		●		●	
Kristdemokraterna		●			
Liberalerna		●		●	
Moderaterna		●			
Miljöpartiet	●			●	
Socialdemokraterna	●			●	
Sverigedemokraterna		●			
Vänsterpartiet	●			●	

Riksdagen röstade **nej** till detta förslag den 18 november 2021, som var en del av propositionen "Stärkt ställning för hyresgäster". Förslaget skulle ha inneburit att privatpersoner som är hyresvärdar skulle mista rätten att säga upp en hyresgäst i förtid.

Stärkt skydd för hyresgäster när bostadslägenheter förstörs

Parti	Ja	Nej	Avstår	Reservation	Acklamation
 Centerpartiet	●				
 Kristdemokraterna		●		●	
 Liberalerna				●	
 Moderaterna		●		●	
 Miljöpartiet	●				
 Socialdemokraterna	●				
 Sverigedemokraterna		●		●	
 Vänsterpartiet	●				

Riksdagen röstade **ja** till detta förslag den 18 november 2021, som var en del av propositionen "Stärkt ställning för hyresgäster". Förslaget innebär att hyresgäster i vissa fall ska ha rätt till ett nytt hyreskontrakt av hyresvärden om deras lägenhet förstörs genom exempelvis en brand.

